

2023 Vides Pārskats

RIX Rīgas lidosta

RIX

01

levads

03 levads

02

Vide un energopārvaldība

05 Vides un energopārvaldības politika

05 Vides aspektu un energoresursu pārvaldība

07 Nomnieku un pakalpojumu sniedzēju kontrole

07 leinteresēto personu vēlmes un prasības

03

Ietekme uz klimata pārmaiņām

10 Ietekme uz klimata pārmaiņām

04

Dzeramā ūdens ieguve un patēriņš

14 Dzeramā ūdens ieguve un patēriņš

14 Ķīmisko vielu izmantošana Lidostas teritorijā

05

Virszemes ūdeņu kvalitāte

17 Virszemes ūdeņu kvalitāte

06

Grunts un grunts-ūdeņu kvalitāte

19 Grunts un gruntsūdeņu kvalitāte

19 Bīstamo ķīmisko vielu noplūdes

20 Vēsturiskais piesārņojums

21 Meža apsaimniekošana

21 Ugunsbīstamība

07

Vides troksnis

23 Vides troksnis

08

Energopārvaldība

27 Energopārvaldība

09

Atkritumu apsaimniekošana

30 Atkritumu apsaimniekošana

10

Bioloģiskā daudzveidība

33 Bioloģiskā daudzveidība

33 Meža monitorings

33 CITES

11

Vides apziņas veidošana

36 Vides apziņas veidošana

12

Būtiskākie Lidostas darbību raksturojošie rādītāji

38 Būtiskākie Lidostas darbību raksturojošie rādītāji

levads

Valsts akciju sabiedrībai “Starptautiskā lidosta “Rīga”” (turpmāk – Lidosta) ir stratēģiska nozīme Latvijas ekonomikas attīstībā, jo Lidosta ir ne vien lielākā starptautiskā lidosta Latvijā un lielākais gaisa satiksmes infrastruktūras uzņēmums Baltijā, kas nodrošina regulāro starptautisko pasažieru, kravas un pasta gaisa pārvadājumu apkalpošanu, bet arī tā sniedz būtisku atbalstu militārajiem un valsts nozīmes lidojumiem Latvijas teritorijā.

Lidostas darbību un pakalpojumus var iedalīt četrās grupās – aviācijas pakalpojumi (pasažieru pārvadājumi, kravu pārvadājumi, biznesa aviācija, gaisa kuģu tehniskā apkope, virszemes apkalpošana), neaviācijas pakalpojumi (komercplatības, reklāmas pakalpojumi, autostāvvietas, biznesa parks un teritoriju attīstība, VIP centra pakalpojumi, apmācības), drošības pakalpojumi (aviācijas drošības un glābšanas pakalpojumi, risku analīze, apsardze un videonovērošana), infrastruktūra un tās kapacitāte.

2023. gadā Rīgas lidostā apkalpoti 6,63 miljoni pasažieru, kas ir par 15 % mazāk nekā 2019. gadā, taču par 23 % vairāk nekā 2022. gadā, kā arī par 6 % vairāk, kā tika plānots apkalpot 2023. gadā. Kamēr 2023. gadā apkalpoto tiešo pasažieru skaits (5,2 miljoni pasažieru) faktiski ir atgriezies pirms pandēmijas apjomā (vien par 3 % zemāks nekā 2019. gadā), transfēra pasažieru skaits joprojām saglabājas būtiski samazināts – 2023. gadā Lidostā tika apkalpoti 1,4 miljoni transfēra pasažieru, kas ir par 40 % mazāk nekā 2019. gadā. Transfēra pasažieru skaita atjaunošanos būtiski apgrūtina nelabvēlīga ģeopolitiskā situācija.

2023. gadā turpinājās darbs pie nozīmīgākajiem investīciju, infrastruktūras un inovāciju projektiem:

- Kohēzijas fonda projekta “Drošas un videi draudzīgas infrastruktūras attīstība starptautiskajā lidostā “Rīga”” plānoto aktivitāšu īstenošanas, tai skaitā tehnisko dienestu ēkas pārbūves;
- Lidostas lielākā projekta “Termināļa paplašināšanas 6. kārtā” īstenošanas;
- Bagāžas apkalpošanas infrastruktūras uzlabošanas un inženiertīklu pārbūves;

- Lidosta un Lietuvas lidostu uzņēmums “Lietuvos oro uostai” kopīgā projektā, piesaistot Eiropas Savienības (turpmāk – ES) finansējumu, turpmākajos trīs gados modernizēs lidlauku elektroapgādes sistēmas. Elektroapgādes infrastruktūras modernizācijas projekts Lidostā paredz esošā elektrotīkla pārbūvi no pašreizējā 10 kV uz 20 kV tīklu un saules paneļu parka uzstādīšanu uz vairāku lidostas ēku jumtiem atjaunojamo energoresursu ieguvei. Savukārt elektrouzlādes punktu izbūve lidlauka perona un tehniskajā zonā nepieciešama, lai līdz 2027. gadam varētu nomainīt daļu Lidostas izmantotā iekšdedzes transporta uz elektrotransportu un nodrošinātu atjaunojamo resursu pieejamību elektrotransporta uzlādei gan Lidostas, gan citiem Lidostā strādājošiem pasažieru apkalpošanas uzņēmumiem;
- 2023. gadā nodots ekspluatācijā helikopteru nosēšanās laukums.

Ieviešot pasākumus, lai Lidostas biznesa panākumi un stratēģiskie mērķi tiktu sasniegti ar atbildīgu un līdzsvarotu rīcību, savu apņemību Lidosta pilda, gan izstrādājot iekšējos dokumentus, gan turpinot iepriekš uzsāktās aktivitātes vides un energoefektivitātes uzlabošanai. Kā būtiskākās minamas:

- Lidostas Ilgtspējas stratēģijas 2022.-2030. gadam aktivitāšu īstenošana;
- Oglekļa pārvaldības plāna 2023.-2025. gadam aktivitāšu īstenošana;
- būtisko vides aspektu un energoresursu patērētāju kontrole;
- vides pārvaldības sistēmas atbilstoši ISO 14 001 uzturēšana;
- energopārvaldības sistēmas atbilstoši ISO 50 001 uzturēšana;
- dalība Airport Carbon Accreditation programmā, pārsertificējoties programmas 2. līmenī;
- Uzsākts darbs pie Net Zero ceļa kartes pārskatīšanas, lai panāktu pilnīgu CO₂ emisiju samazinājumu Lidostas tiešajā kontrolē esošajos emisiju avotos līdz 2035. gadam.

2023. gadā pirmo reizi Lidosta Ilgtspējas indeksa novērtējumā ieguva visaugstāko – Dimanta novērtējumu, pierādot sevi kā vienu no ilgtspējīgākajiem Latvijas uzņēmumiem.

02

Vide un energopārvaldība

Vide un energopārvaldība

Vides un energopārvaldības politika

Lai līdzsvarotu Lidostas attīstību ar vides aizsardzības interesēm un mazinātu Lidostas darbības ietekmi uz vidi, Lidostas valde 2021. gada 15. februāra valdes sēdē apstiprināja Vides un energopārvaldības politiku. Lidostas atbildība ir sekmēt un nodrošināt, lai ilgtermiņa biznesa pasākumi, stratēģiskie mērķi un uzdevumi tiktu sasniegti ar atbildīgu un līdzsvarotu rīcību visos ilgtspējas aspektos un tiktu ievērotas visas normatīvajos aktos noteiktās vides aizsardzības prasības. Vides un energopārvaldības politika ir saistoša ne tikai Lidostas darbiniekiem, bet arī Lidostas teritorijā strādājošiem nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem. Ar Vides un energopārvaldības politiku ikviens interesents var iepazīties Lidostas mājaslapā.

Pamatprincipi:

- Ievērot normatīvajos aktos noteiktās vides aizsardzības un energopārvaldības prasības, kā arī veikt lidostas darbības

atbilstības novērtējumu, lai nodrošinātu noteikto prasību izpildi.

- Sistemātiski veikt vides un energoresursu patēriņa monitoringu, nodrošināt vides kvalitātes nepasliktināšanos un, kur tas ir iespējams, uzlabot vides kvalitāti atbilstoši savām finansiālajām un tehniskajām iespējām.
- Noteikt stingrus kontroles pasākumus un kontrolēt to ievērošanu lidostas būtiskajiem vides aspektiem, darīt tos zināmus lidostas darbiniekiem un trešajām personām, kuras strādā lidostas teritorijā.
- Veidot un paaugstināt lidostas darbinieku vides apziņu, nodrošinot dabas resursu racionālu izmantošanu.
- Sadarboties ar aviokompānijām un lidostas sadarbības partneriem, lai kopīgi atrastu risinājumus tiem būtiskajiem vides aspektiem, kuri nav tiešā lidostas kontrolē, piemēram, gaisa kuģu radītais troksnis.
- Samazināt lidostas energopatēriņu, uzlabot ēku, infrastruktūras un iekārtu energoefektivitāti.
- Uzlabot lidostas ilgtspēju, palielinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu pamatdarbības nodrošināšanā.

- Periodiski analizēt lidostas izpildījumu vides aizsardzības un energoefektivitātes jomā un noteikt nepieciešamos pilnveidošanas pasākumus.
- Sniegt ieinteresētajām pusēm atklātu, pilnvērtīgu informāciju par lidostas vides un energopolitiku un nozīmīgiem pasākumiem vides aizsardzības jomā.

Lai īstenotu Vides un energopārvaldības politiku, pārvaldītu Lidostas būtiskos vides aspektus, kā arī nodrošinātu energoresursu racionālu izmantošanu, Lidostā ir ieviesta un tiek uzturēta vides pārvaldības sistēma un energopārvaldības sistēma, kas ir integrētās vadības sistēmas sastāvdaļa.

Vides aspektu un energoresursu pārvaldība

Vides pārvaldības un energopārvaldības sistēmas ir ieviestas un uzturētas atbilstoši ISO 14001:2015 un ISO 50001:2018 standartu prasībām. Vides pārvaldības sistēma tiek izmantota, lai metodiski pārraudzītu vides jomu gan iekšēji uzņēmumā, gan arī pie nomniekiem un lidlauka pakalpojumu sniedzējiem,

kas darbojas Lidostas teritorijā. Vides pārraudzība uzņēmumā ir jānodrošina, lai ievērotu normatīvo aktu un arī B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas nosacījumu izpildi. Energopārvaldības sistēmas uzdevums ir nodrošināt racionālu energoresursu izmantošanu un energoefektivitātes paaugstināšanu Lidostā, kas ne tikai samazina ietekmi uz vidi, bet samazina arī enerģijas izmaksas. Vides aspektu identifikācija un pārvaldība palīdz Lidostai labāk apzināt tās ietekmi uz vidi. Lidosta samazina savu ietekmi uz vidi, izmantojot nepārtrauktus uzlabojumus un inovatīvus risinājumus, koncentrējoties uz pasākumiem, kas sniedz vislielāko efektu. Lidostā ir identificēti šādi būtiskie vides aspekti – elektroenerģijas, siltumenerģijas un degvielas izmantošana, ūdens resursu izmantošana, trokšņa emisijas, piesārņojošo vielu emisijas virszemes un sadzīves notekūdeņos, ķīmisko vielu noplūdes likvidēšana, kā arī sadzīves un bīstamo atkritumu rašanās, augsnes virskārtas norakšana un ugunsgrēka iespējamība. Lai nodrošinātu normatīvajos aktos un B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā noteikto nosacījumu izpildi, vides pārvaldības sistēmas ietvaros tiek pārraudzīti arī pārējie vides aspekti, piemēram, CO₂ emisiju pārvaldība.

1. attēls. Lidostas vides pārvaldības un energopārvaldības sistēmu sertifikāti.

2023. gadā Lidosta izstrādāja energopārskatu, iekļaujot datus par 2022. gadu. Lidostas kopējo energopatēriņa bilanci veido elektroenerģijas, siltumenerģijas un degvielas patēriņš. Lielākie energoresursu patērētāji ir Lidostas termināļi, administrācijas ēkas un perona apgaismojums, kā arī pasažieru un kravu apkalpošanas tehnika. 2023. gadā visām Lidostas ēkām un energopatēriņa grupām, piemēram, perona apgaismojumam, tika izvirzīti energopatēriņa gada mērķi, kuru izpildei tiek sekots līdz platformā energodati.lv.

Ietekmes uz vidi mazināšanai un energoresursu ilgtspējīgai nodrošināšanai, katru gadu tiek sagatavota Vides aizsardzības un energoefektivitātes programma, kurā izvirzīti vides un energopārvaldības mērķi konkrētam darbības periodam, noteikti īstenojamie uzdevumi un veicamās aktivitātes mērķu sasniegšanai. 2023. gada vides aizsardzības un energoefektivitātes programmā tika izvirzīti 10 mērķi, kā arī noteikti 49 uzdevumi un 94 aktivitātes noteikto mērķu sasniegšanai. No 94 aktivitātēm pilnībā izpildītas 63 (67 %), 24 (27 %) – daļēji izpildītas un izpilde turpināsies 2024. gadā, piecas aktivitātes nav izpildītas, savukārt divu aktivitāšu izpilde atcelta.

Riska novērtējums ir svarīgs instruments vides pārvaldības jomā un tiek izmantots, lai novērstu vai mazinātu iespējamus nevēlamus notikumus, pirms tie iestājas. 2023. gadā notika 47 vides risku izvērtēšanas sanāksmes, lai izvērtētu iespējamus vides riskus Lidostas īstenoto projektu realizācijas laikā. Vides

pārstāvja klātbūtne tika nodrošināta arī drošības pārvaldības sistēmas risku sanāksmēs. 2023. gadā identificēti pieci jauni vides riski, kam pēc izvērtēšanas veikšanas noteikta zema vai vidēji zema riska pakāpe. Šobrīd vidēji augsta riska pakāpe ir identificēta tikai vienam riskam, kam ir izstrādāts risku mazinošo pasākumu plāns.

Nomnieku un pakalpojumu sniedzēju kontrole

Daudzas no Lidostas teritorijām ir iznomātas, tādēļ, lai uzraudzītu vides prasību ievērošanu, notiek vides inspekcijas gan Lidostas struktūrvienībās, gan pie Lidostas nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem. Inspekcijās tiek kontrolēts, kā tiek ievērotas Lidostas noteiktās vides aizsardzības prasības, gan arī, kā tiek ievēroti piesārņojošo darbību nosacījumi, ko izsniedz Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde un nosaka normatīvais regulējums. Sešiem Lidostas nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem ir izsniegta B kategorijas atļauja piesārņojošai darbībai, savukārt 13 nomniekiem izsniegts C apliecinājums piesārņojošai darbībai.

Katru gadu Lidosta izstrādā vides inspekciju grafiku. Saskaņā ar vides inspekciju grafiku 2023. gadā veiktas astoņas vides inspekcijas Lidostas nomnieku un pakalpojumu sniedzēju teritorijās.

Būtiskākie vides inspekcijās konstatētie pārkāpumi bija saistīti ar attiecīgajās atļaujās un apliecinājumos norādīto prasību neievērošanu, bīstamo atkritumu neatbilstošu apsaimniekošanu un ķīmisko vielu marķēšanu. Atsevišķi ieteikumi bija saistīti ar nepieciešamiem uzlabojumiem ķīmisko vielu un maisījumu inventarizācijā, bīstamo un videi kaitīgo atkritumu uzskaitē, kā arī piesardzības pasākumiem noplūžu ierobežošanai. Inspekciju laikā nomnieki tika arī informēti par esošajām un plānotajām izmaiņām normatīvajos aktos, kas skar viņu piesārņojošo darbību.

Ieinteresēto personu vēlmes un prasības

Viens no vides pārvaldības sistēmas uzdevumiem ir apkopot un nodrošināt ieinteresēto personu – valsts un pašvaldību iestāžu, nomnieku un pakalpojumu sniedzēju, kā arī Lidostas darbinieku vēlmju un prasību izpildi, kas saskan ar vides un energopārvaldības mērķiem un lidostas finanšu iespējām. Obligātās prasības attiecībā uz vides prasību ievērošanu noteiktas normatīvajā regulējumā un valsts iestāžu izdotajās atļaujās, noteikumos un licencēs. Lidosta uztur datubāzi, kurā ir apkopota un regulāri atjaunota informācija par izmaiņām normatīvajā regulējumā un citos saistošos dokumentos. Lidosta ir atvērta diskusijām ar ieinteresētajām personām vides

jautājumos, Lidosta regulāri dalās ar informāciju par vides sniegumu, izmantojot mājaslapu un sociālos tīklus. 2023. gadā Lidosta uzsāka darbu pie leinteresēto personu iesaistes plāna izstrādes, lai nodrošinātu to līdzatbildību CO₂ emisiju mazināšanā.

2021. gada 14. jūlijā Eiropas Komisija publicēja 13 tiesību aktu pakotni, kas ietver visaptverošus un savstarpēji saistītus ES normatīvo aktu priekšlikumus klimata, enerģētikas, zemes izmantošanas, transporta un nodokļu politikās, kuri palīdzētu sasniegt ES kopējo mērķi – līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisijas par vismaz 55% salīdzinājumā ar 1990. gadu, kā arī veicinātu ES virzību uz klimatneitralitāti 2050. gadā. Tā kā daļa no šīs tiesiskā regulējuma radīs tiešu ietekmi uz Lidostu, ierobežojot fosilās degvielas izmantošanu, 2023. gadā Lidosta aktīvi sekoja līdzi normatīvo aktu izstrādes procesam, tai skaitā sniedzot viedokli par normatīvo aktu priekšlikumiem.

2023. gadā tika pieņemtas divas aviācijai būtiskas regulas Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) 2023/2405 par vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu ilgtspējīgam gaisa transportam un Eiropas Parlamenta un Padomes regula par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/94/ES. Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) 2023/2405 par vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu ilgtspējīgam gaisa transportam nosaka pienākumu no 2025. gada

nodrošināt ilgtspējīgas aviācijas degvielas (turpmāk-SAF piejaukumu aviācijas degvielai, savukārt Eiropas Parlamenta un Padomes regula par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/94/ES nosaka, pienākumu no 2025. gada nodrošināt stacionārus elektrības avotus visās kontaktstāvvietās, bet no 2030. gada visās attālinātajās stāvvietās. No 2030. gada visa elektroenerģija gaisa kuģiem ir jānodrošina no tīkla vai jāizmanto elektroenerģija, kas ražota, izmantojot atjaunīgos resursus, tādējādi no 2030. gada tiek aizliegta ar fosilo degvielu darbināmo GPU izmantošana.

Eiropas Komisijā 2021. gadā pieņēma vērienīgu taksonomijas pakotni, kuras mērķis ir novirzīt naudas plūsmu uz ilgtspējīgām darbībām visā ES. Taksonomijas regulas un tās deleģēto aktu pieņemšana ierobežos finansējumu neilgtspējīgu projektu realizācijai, ja šīm investīcijām būs nepieciešams ārējais finansējums. 2023. gada 21. novembrī tika pieņemti grozījumi jau pieņemtajos deleģētajos aktos, kas nosaka tehniskās pārbaudes kritērijus pirmajiem diviem vides mērķiem – klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās klimata pārmaiņām, kā arī pieņemts deleģētais akts, kurā noteikti tehniskās pārbaudes kritēriji pārējiem četriem vides mērķiem – ilgtspējīgai ūdens un jūras resursu izmantošanai un aizsardzībai, pārejai uz aprites ekonomiku, piesārņojuma novēršanai un kontrolei un bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzībai un atjaunošanai.

Vairākos normatīvajos aktos veikti grozījumi, kas apkopoti Vides aizsardzību un energopārvaldību regulējošo normatīvo aktu un citu dokumentu sarakstā, eRIX.

Lidosta ir iesniegusi visus normatīvajos aktos noteiktos ikgadējos vides pārskatus, kā arī pārskatu par ieviestajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem un to rezultātā sasniegtajiem enerģijas ietaupījumiem.

2023. gadā nav bijušas Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes integrētās pārbaudes.

03 Ietekme uz klimata pārmaiņām

Ietekme uz klimata pārmaiņām

Mērķis

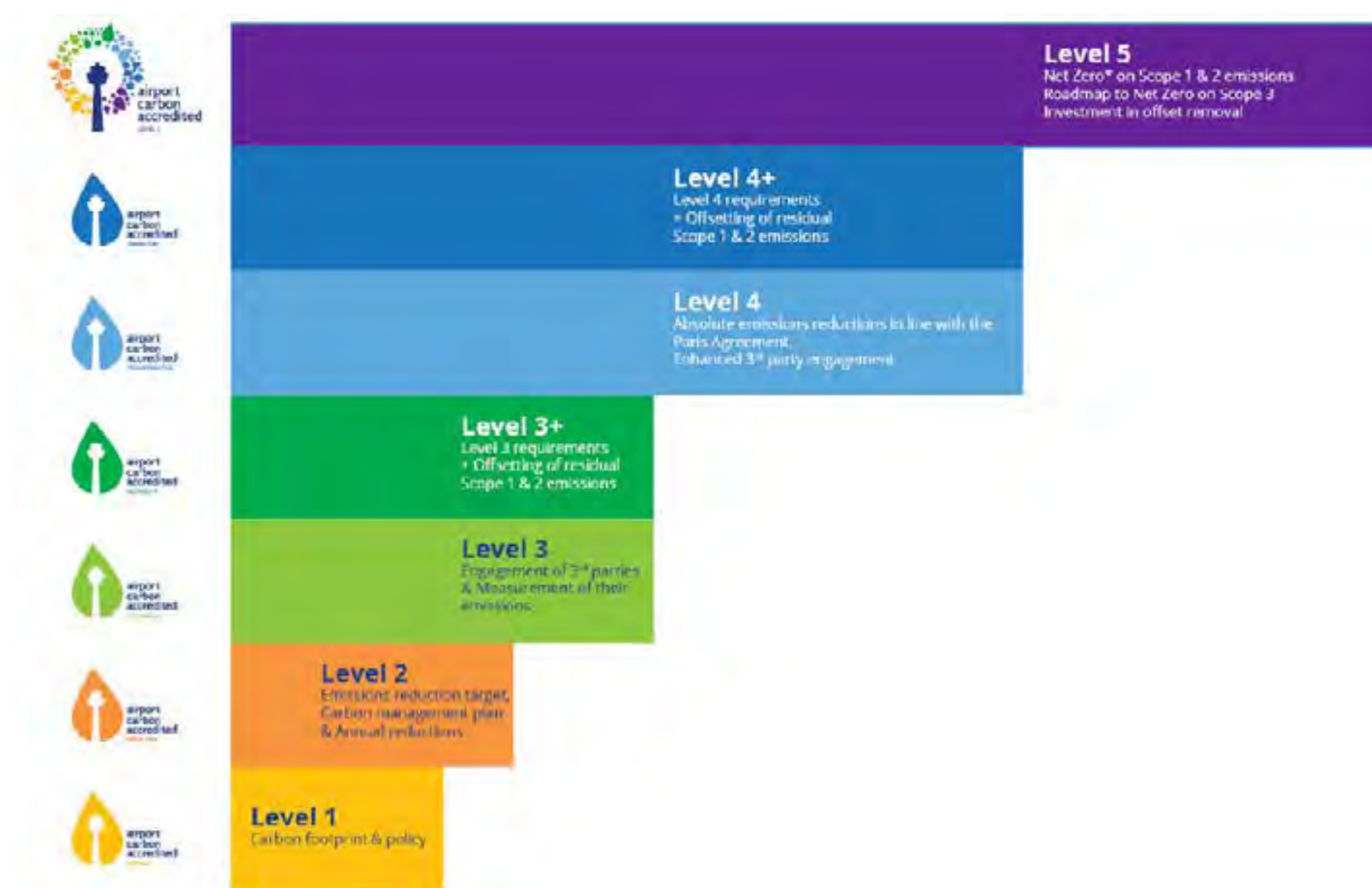
Veikt SEG emisiju uzraudzību un samazināšanas pasākumus. Samazināt CO₂ emisijas līdz 0,346 tCO₂/1000 pax.

Īss apraksts

2015. gada 12. decembrī Parīzē, 21. ANO Klimata pārmaiņu konferences laikā, tika sagatavots nolīgums, kurā iekļauts mērķis nepieļaut kopējo planētas sasilšanu virs 2°C, ieteicams 1,5°C un samazināt CO₂ emisijas līdz to neitralitātei 2050. gadā. Līdz ar Parīzes nolīguma ratificēšanu klimata pārmaiņu ietekmes mazināšana ir kļuvusi par vienu no būtiskākajiem uzdevumiem visām ES dalībvalstīm kopumā un attiecīgi ietekmē arī katru no uzņēmumiem, kuru darbībā rodas CO₂ emisijas. Lidosta kopš 2015. gada (pamatojoties uz 2014. gada datiem) ir kartējusi savu ietekmi uz klimatu saskaņā ar SEG protokolu un ISO 14064. Protokolu katru otro gadu verificē neatkarīgs trešās puses verificētājs. Emisiju uzskaitē notiek Lidostas tiešo un netiešo darbību emisijām. No 2021. gada Lidosta CO₂ emisiju izvērtējumā iekļauj arī 3. tvēruma emisijas, kas nav Lidostas tiešajā kontrolē, bet kuras rada lidlauka pakalpojumu sniedzēji, nomnieki un pasažieri. 2022. gadā

3. tvēruma emisijas veido 401 562 t CO₂, no kurām lielākā daļa rodas no gaisa kuģu degvielas patēriņa.

Lidosta ir viena no 557 pasaules lidostām, kas sertificējusies Airport Carbon Accreditation (turpmāk – ACA) programmā. ACA programma ir vienīgā apstiprinātā oglekļa pārvaldības sertifikācijas programma lidostām. Tā neatkarīgi novērtē un atzīst lidostu centienus pārvaldīt un samazināt CO₂ emisijas, izmantojot septiņus sertifikācijas līmeņus: ‘Kartēšana’, ‘Samazināšana’, ‘Optimizācija’, ‘Neitralitāte’, ‘Pārveidošana’, ‘Pāreja’ un ‘5. līmenis’. Ar dažādiem sertifikācijas līmeņiem ACA atzīst, ka lidostas atrodas dažādos posmos ceļā uz visaptverošu oglekļa dioksīda emisiju pārvaldību.

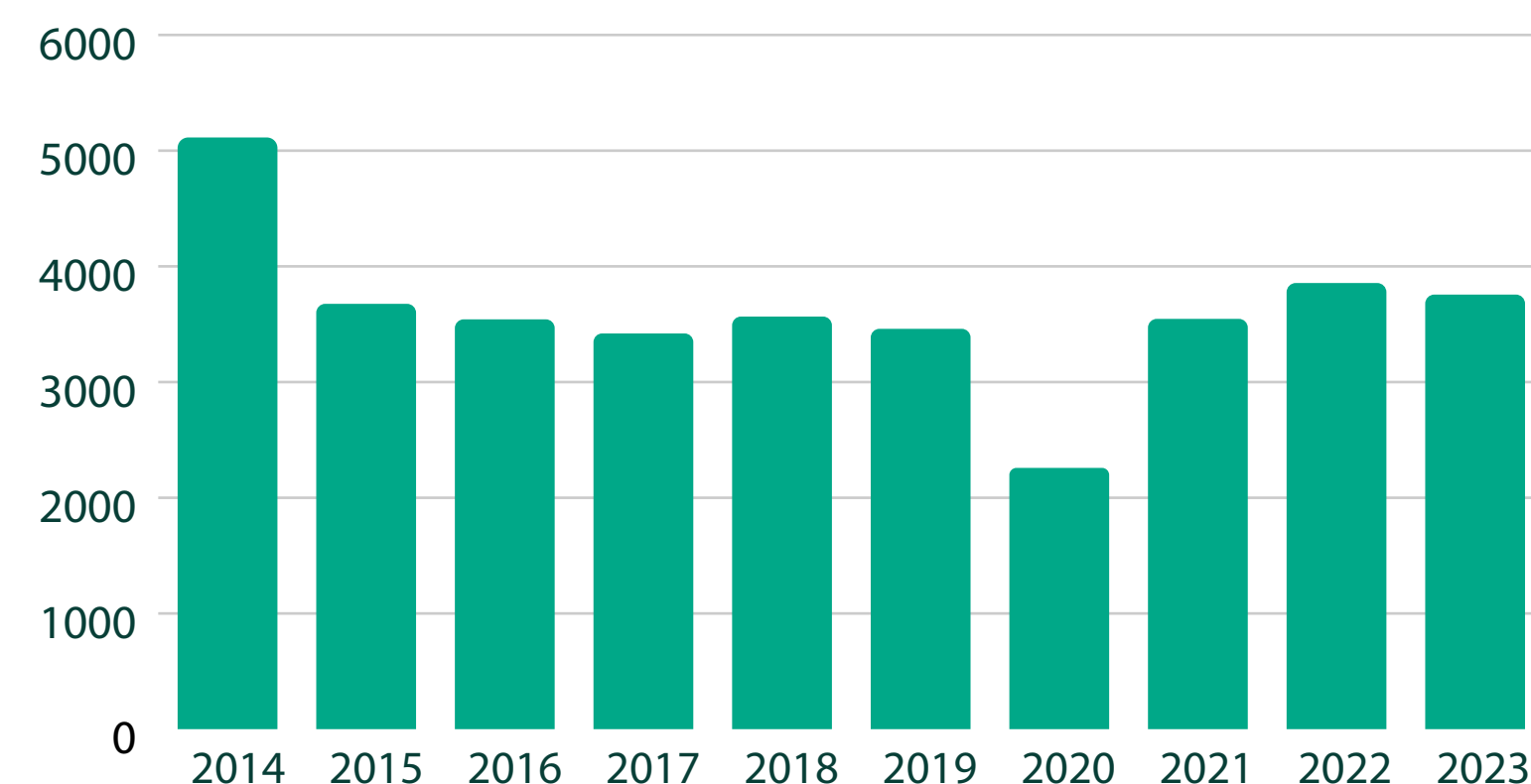

2. attēls. Airport Carbon Accreditation programmas līmeņi

2023. gadā Lidosta atkārtoti sertificējās ACA programmas 2. līmenim, bet 2024. gadā plānots sertificēties 3. līmenim, kas, papildus 1. un 2. tvēruma emisiju mazināšanai, paredz arī ieinteresēto personu izglītošanu un iesaisti CO₂ emisiju mazināšanā.

Lidostā lielāko emisiju apjomu veido elektroapgāde un degvielas patēriņš, jo siltumenerģijas ražošanai bez dabasgāzes tiek izmantots atjaunojamais energoresurss – šķelda. Emisiju aprēķinos par 2021. un 2022. gadu pie Lidostas emisijām papildus tiek uzskaitītas arī emisijas no pretapledošanas reaģentu izmantošanas un ozona slāni noārdošo vielu noplūdēm.

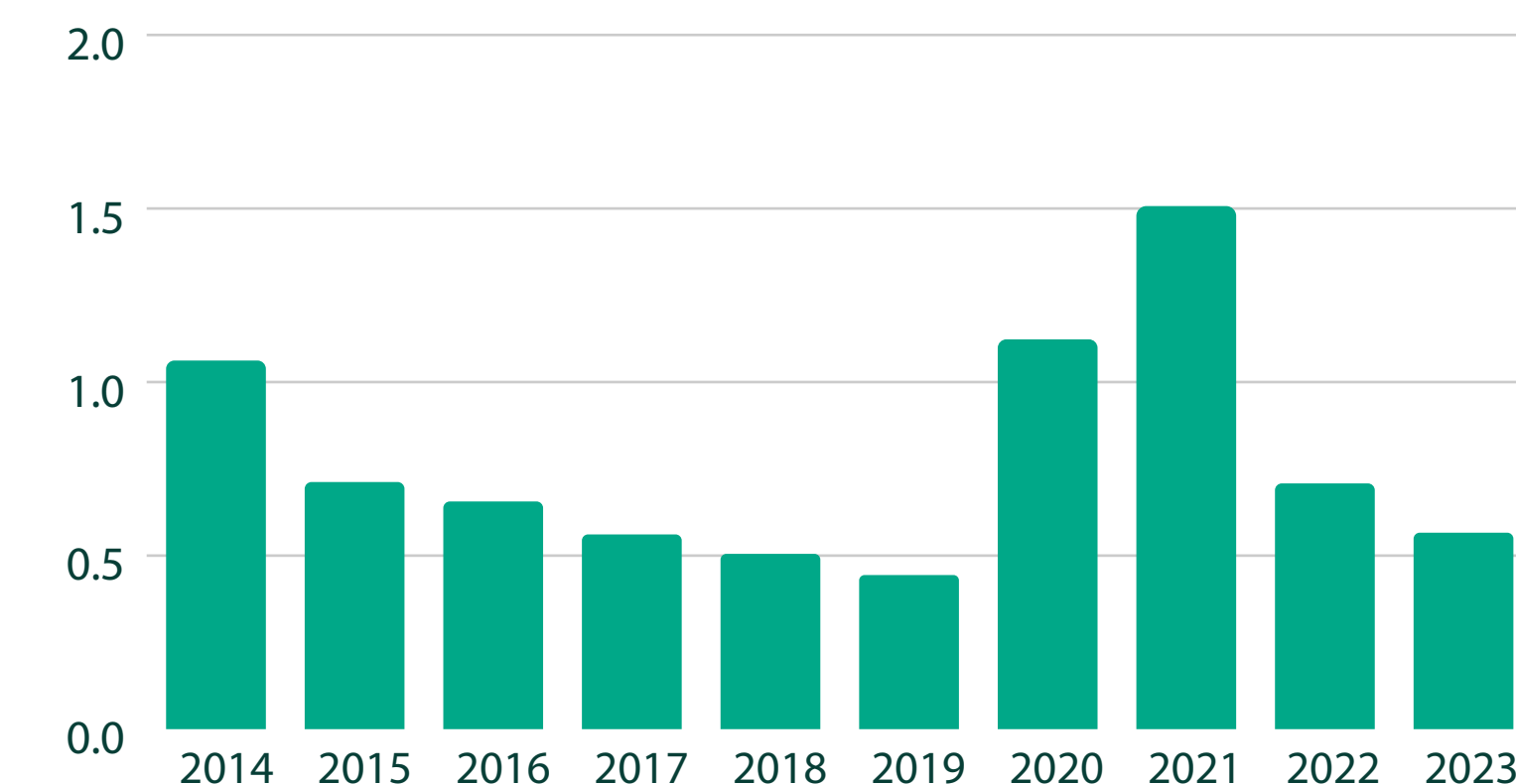
Lidostas radītās emisijas, TCO₂

Salīdzinājumā ar 2022. gadu par 2,59 % ir samazinājies kopējais emisiju daudzums, kas skaidrojams ar pretapledošanas apstrādes līdzekļu izmantošanu kritumu 2023. gadā labvēlīgāku laikapstākļu dēļ. Diemžēl 2023. gadā neizdevās sasniegt lielāku kopējo emisiju samazinājumu, jo aizkavējās saules paneļu parka izbūve uz termināļa jumta un tā nodošana ekspluatācijā. Negatīvu iespaidu uz kopējo emisiju apjomu radīja Ministru kabineta lēmums 2023. gadā atļaut degvielas piegādātājiem neiekļaut bio piedevu benzīnam un dīzeļdegvielai.

Arī relatīvajās vienībās ir vērojams emisiju kritums un salīdzinājumā ar 2022. gadu, samazinājums sasniedz 20 %.

Lidostas radītās emisijas, TCO₂/1000 pasažieriem

Kā iemesls ir gan iepriekš minētais pretapledošanas apstrādes emisiju samazinājums, gan arī ievērojamais pasažieru skaita pieaugums 2023. gadā.

2021. gadā Lidosta pievienojās Airports Council International NetZero iniciatīvai, kuras mērķis ir līdz 2050. gadam samazināt lidostu tiešās emisijas līdz 0 līmenim. Lai veidotu visām Lidostas struktūrvienībām vienotu redzējumu par NetZero mērķa sasniegšanu, Lidosta 2022. gadā izstrādāja ceļa karti NetZero mērķa sasniegšanai līdz 2050. gadam. 2024. gadā paredzēts šo ceļa karti pārskatīt, izvirzot mērķi sasniegt NetZero līmeni līdz 2035. gadam.

3. attēls. Saules paneļu parks uz termināļa jumta.

Lai mazinātu radītās CO₂ emisijas, Lidosta 2023. gadā uzstādīja savu pirmo saules paneļu parku ar jaudu 701 kW, kas no 2024. gada nodrošinās Lidostu ar zaļo enerģiju (prognozētais saražotais elektroenerģijas apjoms 597,95 MWh gadā). 2025. un 2026. gadā paredzēta vēl divu saules paneļu parku

uzstādīšana ar jaudu 348 kW un 2MW, nodrošinot kopējo saražoto elektroenerģijas apjomu 2 024,89 MWh gadā. 2023. gadā Lidosta noslēdza līgumu, kas paredz tuvāko gadu laikā nomainīt deviņus ar dīzeļdegvielu darbināmus autobusus uz elektroautobusiem, samazinot fosilās degvielas izmantošanu. Veicinot arvien lielāku elektrotransportlīdzekļu izmantošanu Lidostā, ir plānots īstenot projektu, uzstādot papildu elektrouzlāžu vietas, kā arī noslēgts līgums par vēl viena projekta īstenošanu, kas paredz ātro uzlāžu vietu uzstādīšanu Lidostas kontrolētajā teritorijā.

Ņemot vērā to, ka ūdeņradis tiek uzskatīts par vienu no iespējamiem dekarbonizācijas ceļiem pasaulē ar lielu izaugsmes potenciālu, Lidosta turpina aktīvi līdzdarboties ūdeņraža tehnoloģiju izpētes projektos. 2023. gadā:

- sadarbībā ar Latvijas Ūdeņraža asociāciju 2023. gada 18. septembrī visas dienas garumā lidlaukā notika ūdeņraža–elektriskā autobusa demonstrācija. Autobuss tika iesaistīts operatīvajā darbā un pārvadāja pasažierus starp termināli un gaisa kuģiem;
- sadarbībā ar vairākiem Latvijas uzņēmumiem, Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūtu un tā fondu, Eiropas ilgtspējas nedēļā Lidosta piedalījās deep science hakatona “Hydrogen x Future Hackathon” organizēšanā. Hakatons bija veltīts aktuālajai ūdeņraža tematikai un atjaunojamajiem energoresursiem.

Lai veicinātu emisiju samazināšanu, ES klimata mērķu izpildi un gatavošanos ūdeņraža tehnoloģiju ieviešanai aviācijā, 2023. gada 1. novembrī tika uzsākts “Interreg” Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programmas pamatprojekts “BSR HyAirport”. Projekta mērķis ir radīt priekšnosacījumus lidostu infrastruktūras pielāgošanai ar ūdeņradi darbināmu gaisa kuģu lidojumiem, sagatavotu lidostas zaļā ūdeņraža uzglabāšanai, apstrādei un piegādei kā nākotnes enerģijas avotam aviācijā. Projektā līdzdarbojas 16 partneri – lidostas, lidsabiedrības, pētniecības iestādes un tehnoloģiju uzņēmumi no Skandināvijas, Baltijas valstīm, Polijas un Vācijas. Projekta aktivitātes paredzēts īstenot līdz 2026. gada 31. oktobrim.

4. attēls. 2023. gada 18. septembra ūdeņraža autobusa demonstrācijas projekts Lidostā

04

Dzeramā ūdens ieguve un patēriņš

Dzeramā ūdens ieguve un patēriņš

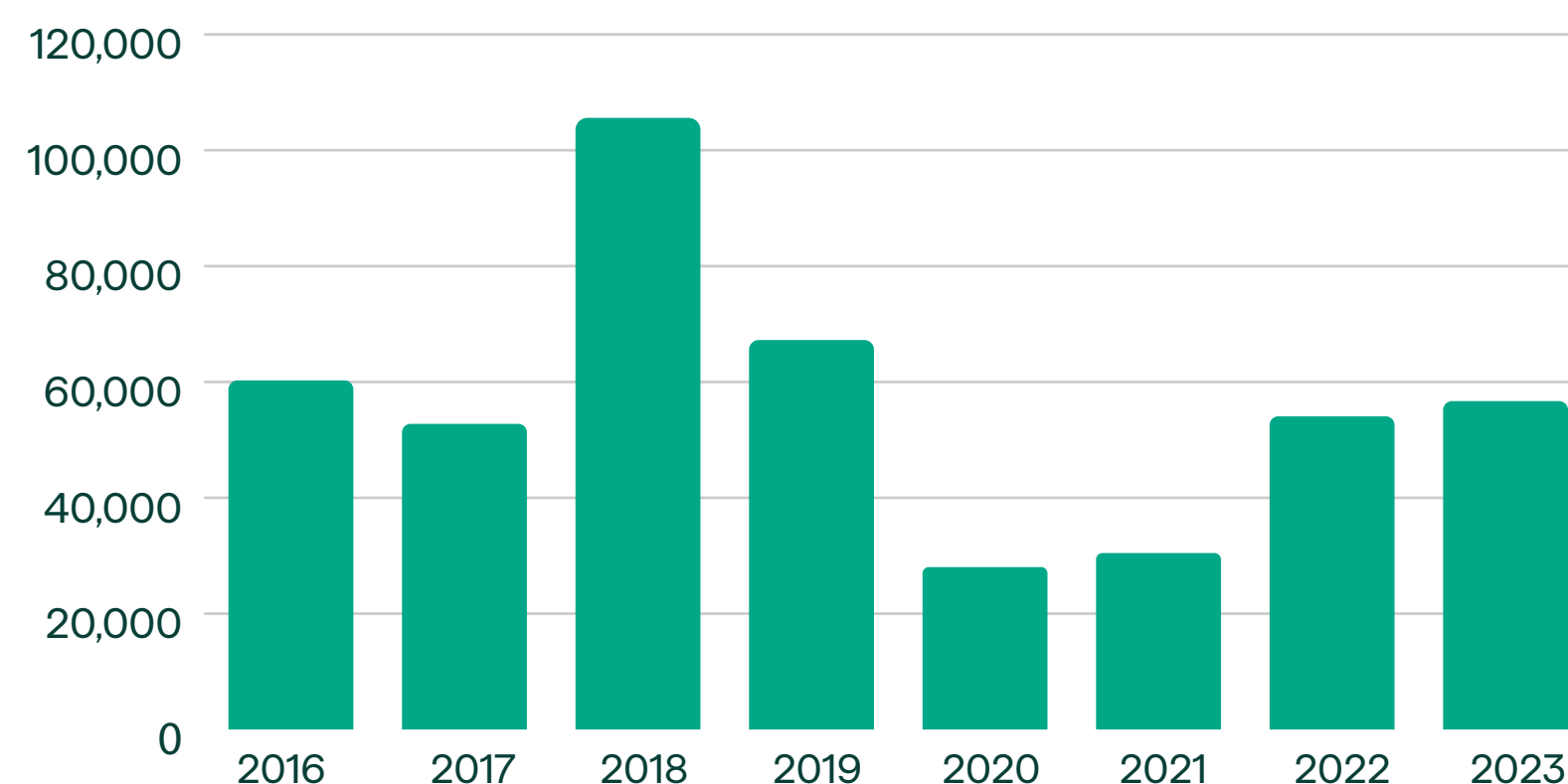
Mērķis

Nodrošināt inženiertīklu infrastruktūras attīstības plānošanu un resursu patēriņa samazināšanas pasākumu īstenošanu.

Īss apraksts

Lidosta dzeramo ūdeni iegūst no Lidostas teritorijā esošās pazemes ūdeņu atradnes "Lidosta", kas ietver trīs artēziskos urbumus. Urbumu dziļums ir 160 – 180 m, un ūdens tiek iegūts no Gaujas (D₃gj) ūdens horizonta. Dzeramais ūdens pirms nodošanas gala patērētājiem tiek atdzelžots un mīkstināts. Dzeramā ūdens kvalitātes kontrolei ir izstrādāta un ar Veselības inspekciju saskaņota monitoringa programma, kas nosaka pienākumu reizi ceturksnī veikt dzeramā ūdens paraugu testēšanu akreditētā laboratorijā. 2023. gadā veiktie dzeramā ūdens monitoringa rezultāti vērtējami kā labi, nevienā rādītājā pārsniegums netika konstatēts.

Lidostas ūdens patēriņš, m³

Salīdzinot ar 2022. gadu, iegūtais dzeramā ūdens apjoms pieaudzis par 6,8% jeb 7 238 m³, kas skaidrojams gan ar pasažieru pieaugumu, gan ar notiekošiem būvdarbiem Lidostas teritorijā. No kopējā iegūtā ūdens apjoma Lidosta savām vajadzībām izmantoja tikai 49,89 % jeb 56 698 m³, nomnieki – 50,11 % jeb 56 954 m³.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, Lidostas dzeramā ūdens patēriņš ir pieaudzis par 2634 m³ jeb 4,84 %, nomnieku ūdens patēriņš pieaudzis par 8,79 % jeb 4 604 m³.

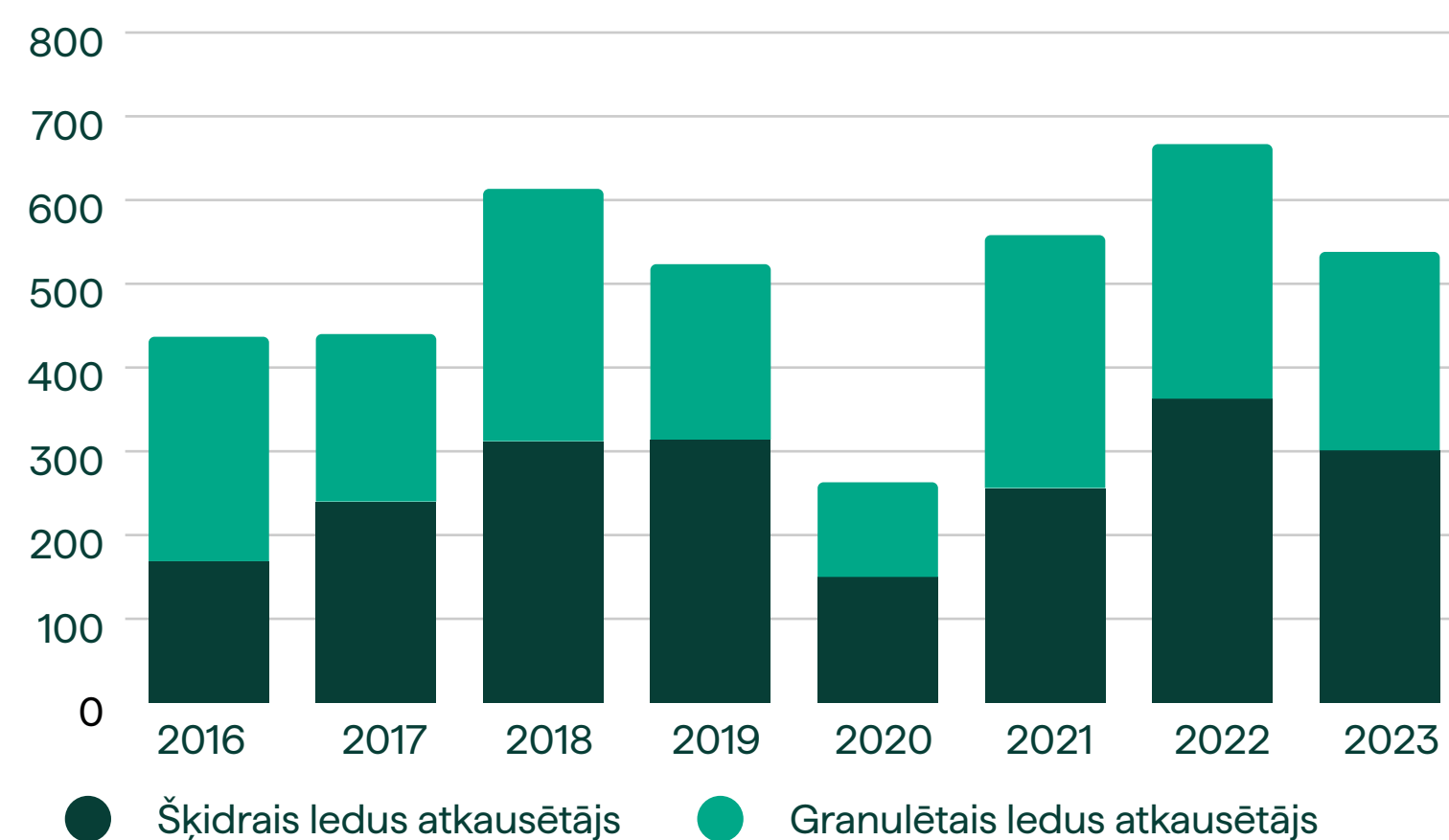
Ķīmisko vielu izmantošana Lidostas teritorijā

Ķīmiskās vielas Lidostas teritorijā izmanto gan dažādas Lidostas struktūrvienības, gan arī teritoriju nomnieki un pakalpojumu sniedzēji. Lidosta ķīmiskās vielas izmanto skrejceļa un peronu pretapledošanas apstrādei, marķēšanai, kā arī ūdens sagatavošanai un dezinfekcijai. Dažāda veida eļļas un smērvielas tiek izmantotas transportlīdzekļu mehāniskajās daļiņās, kā arī Lidostas degvielas uzpildes punktā tiek uzglabāta dīzeļdegviela un benzīns.

Ķīmisko vielu un maisījumu lietošanas un uzglabāšanas limiti ir noteikti Lidostai izsniegtajā B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā Nr. RI15IB0030.

Peronu, manevrēšanas ceļu un skrejceļa pretapledošanas apstrādei Lidosta importē šķidros un granulētos pretapledošanas apstrādes līdzekļus. Izlietotais pretapledošanas līdzekļu apjoms tiek uzskaitīts un katru gadu pārskatu par darbībām ar ķīmiskām vielām un maisījumiem Lidosta iesniedz Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centram.

Ledus atkausētājs, t

2023. gadā izmantoto šķidro pretapledošanas apstrādes līdzekļu apjoms ir par 61,67 t jeb 20,5 % mazāks nekā 2022. gadā, savukārt granulētā pretapledošanas reaģenta apjoms samazinājies par 67 t jeb 28,3 %. Izmaiņas reaģentu izmantošanā ir tieši saistītas ar laikapstākļiem konkrētajā gadā. Lidostas iegūtā ūdens sastāvā ir paaugstināts dzelzs daudzums. Pirms ūdens izmantošanas notiek tā sagatavošana, veicot atdzelžošanu un mīkstināšanu, kam izmanto kālija permanganātu un nātrija hlorīdu. Salīdzinājumā ar 2022. gadu ir palielinājies nātrija hlorīda patēriņš, 2022. gadā tika iztērētas 74 t nātrija hlorīda, bet 2023. gadā – 57 t.

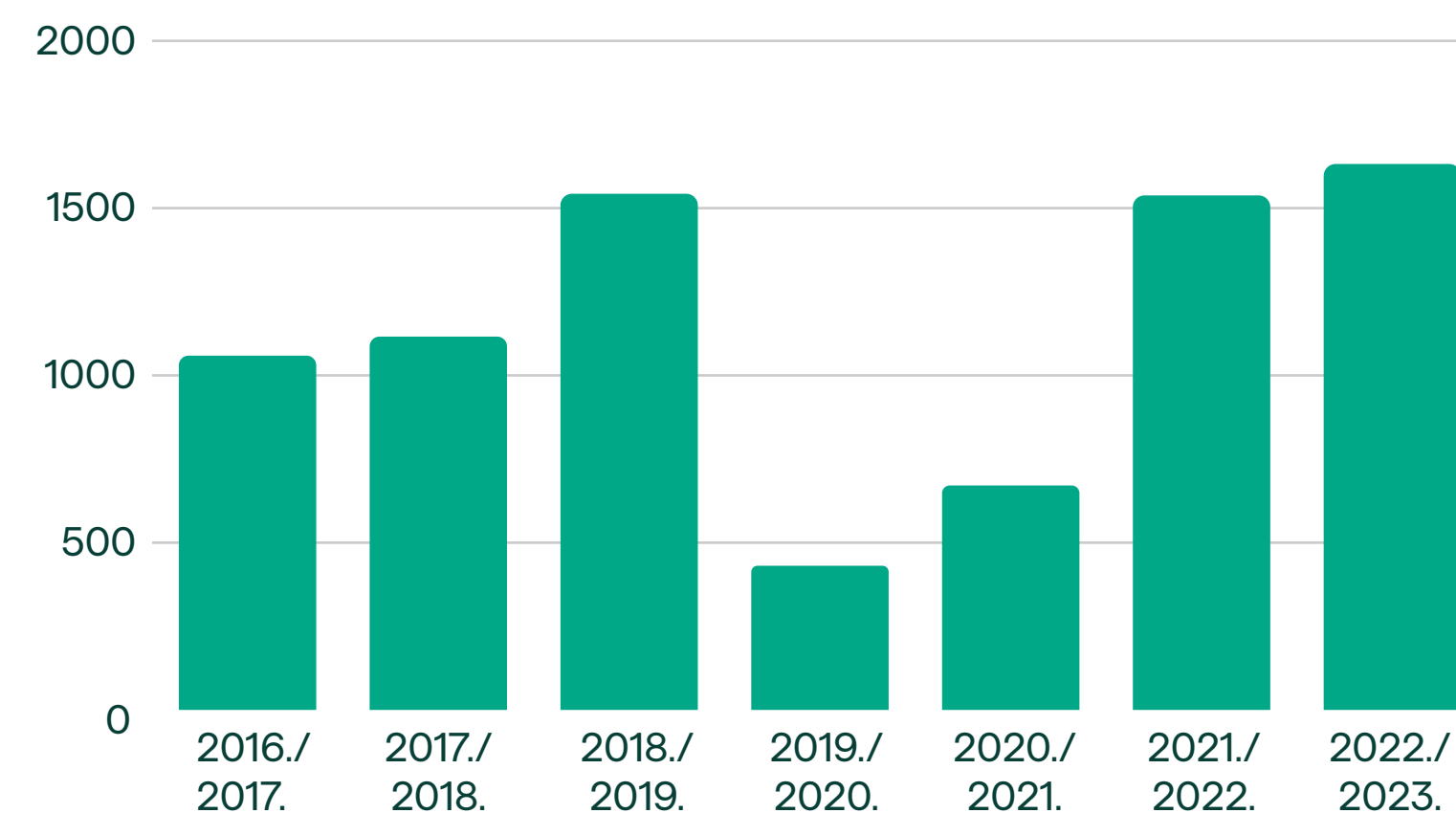
Lai nodrošinātu lidlauka marķēšanu un marķējuma atjaunošanu, Lidostā izmanto marķēšanas krāsas. Marķēšanas krāsu apjoms salīdzinājumā ar 2022. gadu ir pieaudzis par 45%. Marķēšanas krāsu pieaugums skaidrojams ar marķējuma atjaunošanas darbiem uz perona – tika atjaunotas sāna līnijas gar skrejceļu un manevrēšanas ceļi. Papildus atjaunotas stāvvietu zilās drošības līnijas, tehnikas novietošanas aizlieguma zonas, melnais fons, kā arī veiktas lidlauka marķējuma korekcijas.

Ķīmiskās vielas Lidostas teritorijā izmanto ne tikai Lidosta, bet arī teritoriju nomnieki un lidlauka pakalpojumu sniedzēji,

5. attēls. Gaisa kuģu pretapledošanas apstrāde.

piemēram, gaisa kuģu pretapledošanas apstrādei un transportlīdzekļu apkopju un remontdarbu veikšanai. Lielāko ietekmi uz Lidostas vidi rada nomnieku izmantotie ķīmisko vielu maisījumi gaisa kuģu pretapledošanas apstrādei.

Izlietotais kuģu pretapledošanas līdzekļu apjoms, m³

Tā kā gaisa kuģu pretapledošanas apstrāde notiek lidlauka teritorijā, Lidostai jānodrošina pretapledošanas apstrādes laikā izlietoto ķīmisko vielu un maisījumu savākšana un attīrīšana. Nomnieki 2021./2022. gada sezonā izlietojuši 1632 m³ pretapledošanas apstrādes līdzekļu, kas ir par 5,57 % vairāk nekā iepriekšējā sezonā.

05

Virszemes ūdeņu kvalitāte

Virszemes ūdeņu kvalitāte

Mērķis

Novērst un kontrolēt piesārņojošo vielu emisijas vidē, uzlabot vides kvalitāti.

Īss apraksts

Lidostā ir izbūvēta lietus notekūdeņu kanalizācijas sistēma, kuras mērķis ir savākt lietus notekūdeņus un nodrošināt to attīrīšanu pirms novadīšanas vidē. Attīrītie notekūdeņi tiek novadīti meliorācijas sistēmās, kas savienotas ar Neriņas upi un Babītes ezeru.

Lai kontrolētu lietus notekūdeņu kvalitāti, kas tiek novadīti vidē, katru gadu tiek sastādīta notekūdeņu monitoringa programma un veikta notekūdeņu paraugu ņemšana un testēšana akreditētā laboratorijā. Programmā ir iekļauts gan obligātais monitorings, kas jāveic saskaņā ar B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju, gan arī pašmonitorings, ko Lidosta veic preventīvos nolūkos. Ņemot vērā veiktos grozījumus piesārņojošās darbības atļaujā, monitoringa programma tika pārskatīta un papildināta ar jaunu izplūdes vietu un papildus nosakāmajiem rādītājiem.

6. attēls. Lietus notekūdeņu paraugu ņemšana.

Atbilstoši testēšanas rezultātiem lietus notekūdeņu kvalitāte ir vērtējama kā ļoti laba. Nebūtisks suspendēto vielu koncentrācijas palielinājums notekūdeņu paraugā galvenokārt skaidrojams ar ilgstošu beznokrišņu periodu un ierobežotu ūdens kustību izplūdes vietās. Parauga ņemšanas laikā ūdens saduļļojās, kas arī paaugstināja ūdenī nešķīstošo augšnes daļiņu vai citu organisko vai neorganisko vielu daudzumu. Tieši šie rādītāji nosaka suspendēto vielu koncentrāciju ūdenī. Vienā paraugā konstatēts nebūtisks ĶSP pārsniegums, taču atbilstoši MK noteikumu Nr. 34 “Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī” 3. tabulai, ja gada griezumā tika ņemti četri paraugi, paraugu skaits, kuri drīkst neatbilst attiecīgajām prasībām, ir viens.

06

Grunts un gruntsūdeņu kvalitāte

Grunts un gruntsūdeņu kvalitāte

Mērķis

Novērst un kontrolēt piesārņojošo vielu emisijas vidē, uzlabot vides kvalitāti.

Īss apraksts

Lidosta katru gadu izstrādā pazemes ūdeņu monitoringa programmu, kas iekļauj gan obligāto pazemes ūdeņu monitoringu degvielas uzpildes punktam, ko nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr. 409 “Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām”, gan arī pašmonitoringu piecos monitoringa urbumos gar skrejceļu. Atbilstoši B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujai gruntsūdeņu monitorings Lidostas teritorijā jāveic reizi divos gados. Pēdējo reizi gruntsūdeņu monitorings tika veikts 2022. gadā, tāpēc nākamreiz tas ir jāveic 2024. gadā.

Monitoringa ietvaros gruntsūdens paraugos tiek noteiktas monoaromātisko (benzols, toluols, etilbenzols, ksilols) un kopējo naftas ogļūdeņražu koncentrācijas.

Bīstamo ķīmisko vielu noplūdes

Lidostas teritorijā fiksē visas piesārņojošo vielu noplūdes, sastādot aktu par notikumu. Par ievērojamām noplūdēm, kas radījušas vai var radīt kaitējumu videi, Lidosta informē Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi. 2022. gadā tika ieviesta jauna noplūžu reģistrācijas kārtība, kad tiek fiksēta ne tikai noplūdes platība, bet arī noplūdušās vielas apjoms, kas ļauj labāk noteikt noplūdes ietekmi uz vidi. 2023. gadā fiksētas 387 naftas produktu noplūdes, kas ir par 21,7 % vairāk nekā 2022. gadā. Skaita palielināšanās skaidrojama ar apkalpoto pasažieru un lidojumu skaita pieaugumu, kas, savukārt, palielināja gan virszemes apkalpošanas tehnikas, gan autobusu izsaukumu skaitu. Visvairāk noplūžu tika konstatēts no gaisa kuģiem – 153, no nezināma avota – 125, no autobusiem un virszemes apkalpošanas tehnikas – 53, GPU – 29. Veicot aktu analīzi par fiksētajām noplūdēm, konstatēts, ka 359 ir neliela apjoma noplūdes (noplūdušās vielas apjoms no 0-9 litriem), 28 ir vidēja apjoma noplūdes (noplūdušās vielas apjoms no 10-99 litriem), savukārt, liela apjoma noplūdes jeb

tās noplūdes, kuru apjoms pārsniedz 100 litrus, netika konstatētas.

Lielākais noplūdušās vielas apjoms 2023. gadā bija 80 l dīzeļdegvielas, kas noplūda no frontālā iekrāvēja tā kustības laikā. Degvielas noplūde tika konstatēta uz perona asfalta un betona seguma, kas uzreiz tika savākta, izmantojot absorbentu, tāpēc kaitējums videi netika nodarīts.

Lidostas Ugunsdzēsības komanda ir fiksējusi četrus negadījumus ar bīstamām vielām. Arī šajā gadā viens no negadījumiem bija saistīts ar saplīsušu dzīvsudraba termometru, savukārt pārējos trīs gadījumos tika konstatētas krāsas, sausā ledus un smēķēšanas šķidruma noplūdes pasažieru bagāžā vai gaisa kuģu kravas nodalījumā. Noplūdušās vielas savāktas un nogādātas utilizācijai uz Lidostas atkritumu angāru.

2023. gadā aprīlī Lidostas publiskajā daļā (Ziemeļu un Torņa ielas krustojumā) tika fiksēts negadījums ar naftas produktu noplūdi, par kuru tika informēts Valsts vides dienests. Naftas produktu noplūde radās ceļu satiksmes negadījuma laikā, kur sadūrās taksometrs ar degvielas vedēju.

7. attēls Noplūdes seku likvidācija pēc avārijas.

Sadursmes rezultātā no degvielas vedēja bākas noplūda 30 l dīzeldegviela, kas nokļuva Lidostas lietus kanalizācijas tīklos. Lidostas dienesti, Valsts vides dienesta uzraudzībā, nekavējoties veica kanalizācijas tīklu tīrīšanu un virszemes ūdenstilpē izvietoja bonas piesārņojuma savākšanai.

Vēsturiskais piesārņojums

Satiksmes ministrijas īpašumā esošā piesārņotā vieta Nr. 80768/1475 robežojas ar novadgrāvi, kas savienojas ar Neriņas upi. Gruntsūdeņiem atslogojoties, meliorācijas novadgrāvī nonāk arī naftas produkti no piesārņotās vietas.

Piesārņojuma savākšanai un likvidēšanai tiek izmantotas norobežojošās un absorbējošās bonas vairāk nekā 40 m garumā, kā arī izmantots specializēts birstošais absorbents. 2023. gadā kopumā tika savākti un utilizācijai nodoti 340 kg šķidro naftas produktu un 70 kg piesārņoto absorbējošo bonu.

2022. gada vidū tika uzsākta vēsturiskā piesārņojuma sākotnējā izpēte pie Lidostas katlu mājas ar mērķi noskaidrot gruntī esošā piesārņojuma izvietojumu un izplatības areālu. Katlu māja mūsdienās kā kurināmo materiālu mazutu vairs neizmanto, līdz ar to uzskatāms, ka piesārņojums ir vēsturisks un radies saimnieciskās darbības rezultātā. Izpētes ietvaros teritorijā tika veikta statiskā zondēšana, kā arī testēšanai akreditētā laboratorijā ņemti grunts un gruntsūdens paraugi no sešiem grunts izpētes urbumiem un četrām gruntsūdens izpētes akām. Atbilstoši izpētes rezultātiem vienā urbumā piesārņojuma līmenis pārsniedza MK noteikumos Nr. 804 "Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem" norādīto piesardzības (B vērtība) robežlielumu, savukārt pārējos urbumos piesārņojuma līmenis nepārsniedza noteikumos noteikto mērķlielumu (A vērtība). Nevienā no urbumiem netika konstatēts naftas produktu peldošais slānis. Lai nodrošinātu Valsts vides dienesta lēmuma izpildi, 2023. gadā notika piesārņotās vietas padziļinātā izpēte, kuras rezultātā tapa teritorijas ģeoloģiskais griezumš. Izmantojot interpolācijas metodi, tika noteikts piesārņojuma aptuvenais

8. attēls Piesārņojuma izpēte pie Lidostas katlu mājas

izplatīšanas areāls un piesārņotās grunts apjoms. Lai nodrošinātu piesārņotās vietas sakopšanu, tika izstrādāta sanācijas programma, kuru plānots īstenot 2025. gadā. 2023. gadā tika veikta perfluoroktānsulfonskābes (PFOS) un perfluoroktanoskābes (PFOA) piesārņojuma izpēte augsnē, pazemes un virszemes ūdeņos Lidostas teritorijā. Izpētes teritorijā tika iekļauti vēsturiskie ugunsdzēsības mācību organizēšanas laukumi. Pētījuma laikā tika ierīkoti trīs izpētes urbumi gruntsūdens paraugu ņemšanai un testēšanai akreditētā laboratorijā. Urbšanas laikā no katra izpētes urbuma tika ņemti augsnes paraugi. Augsnes paraugi tika ievietoti speciālos, hermētiski noslēdzamos ķīmiski neitrālos plastmasas maisiņos (~1 kg), kurus arī nogādāja laboratorijā. Virszemes ūdeņu paraugi tika ņemti lietus notekūdeņu izplūdes vietās, un tālāk nodoti testēšanai akreditētā laboratorijā. Izpētes rezultāti liecina, ka gruntsūdeņos un virszemes ūdeņos, kā arī augsnē noteiktās PFOS un PFOA koncentrācijas ir zemas un nerada būtisku kaitējumu videi.

Meža apsaimniekošana

Lai veiktu Lidostai piederošo mežu apsaimniekošanu un koku ciršanu, kas pārsniedz lidlauka šķēršļu ierobežojošo virsmu horizontālās projekcijas, 2019. gadā uz pieciem gadiem tika noslēgts komplekss meža apsaimniekošanas pakalpojums.

Līguma ietvaros 2023. gadā tika veikta meža nogabalu ciršana (2,39 ha), kuros koku augstums pārsniedz lidlauka šķēršļu ierobežojošo virsmu horizontālās projekcijas, kā arī apauguma novākšana 0,4 ha platībā. Lai veicinātu meža atjaunošanos tika veikta agrotehniskā kopšana 6,84 ha platībā.

Ugunsbīstamība

Lidostas Ugunsdzēsības komanda 2023. gadā saņēma izsaukumus uz 29 incidentiem. 2023. gadā ievērojams ugunsgrēku skaits Lidostas teritorijā bija saistīts ar zāles aizdegšanos pēc raķešpistoles izmantošanas, kopumā no 16 ugunsgrēkiem šāds aizdegšanās iemesls bija 14 incidentiem. Seši no incidentiem ir saistīti ar ugunsgrēkiem ārpus lidostas teritorijas, no kuriem piecos gadījumos tika dedzināti ugunskuri vai arī dega kūla, bet vienā gadījumā Lidostas Ugunsdzēsības komanda devās palīgā VUGD ēkas ugunsgrēka likvidēšanā. Tāpat kā 2022. gadā Lidostas teritorijā tika konstatēti arī četri atkritumu tvertņu aizdegšanās gadījumi, kā arī trīs maldinoši izsaukumi, kuros, pēc apsekošanas, aizdegšanās vai piedūmojums netika konstatēts. Neviens no incidentiem nav radījis kaitējumu videi.

07

Vides troksnis

Vides troksnis

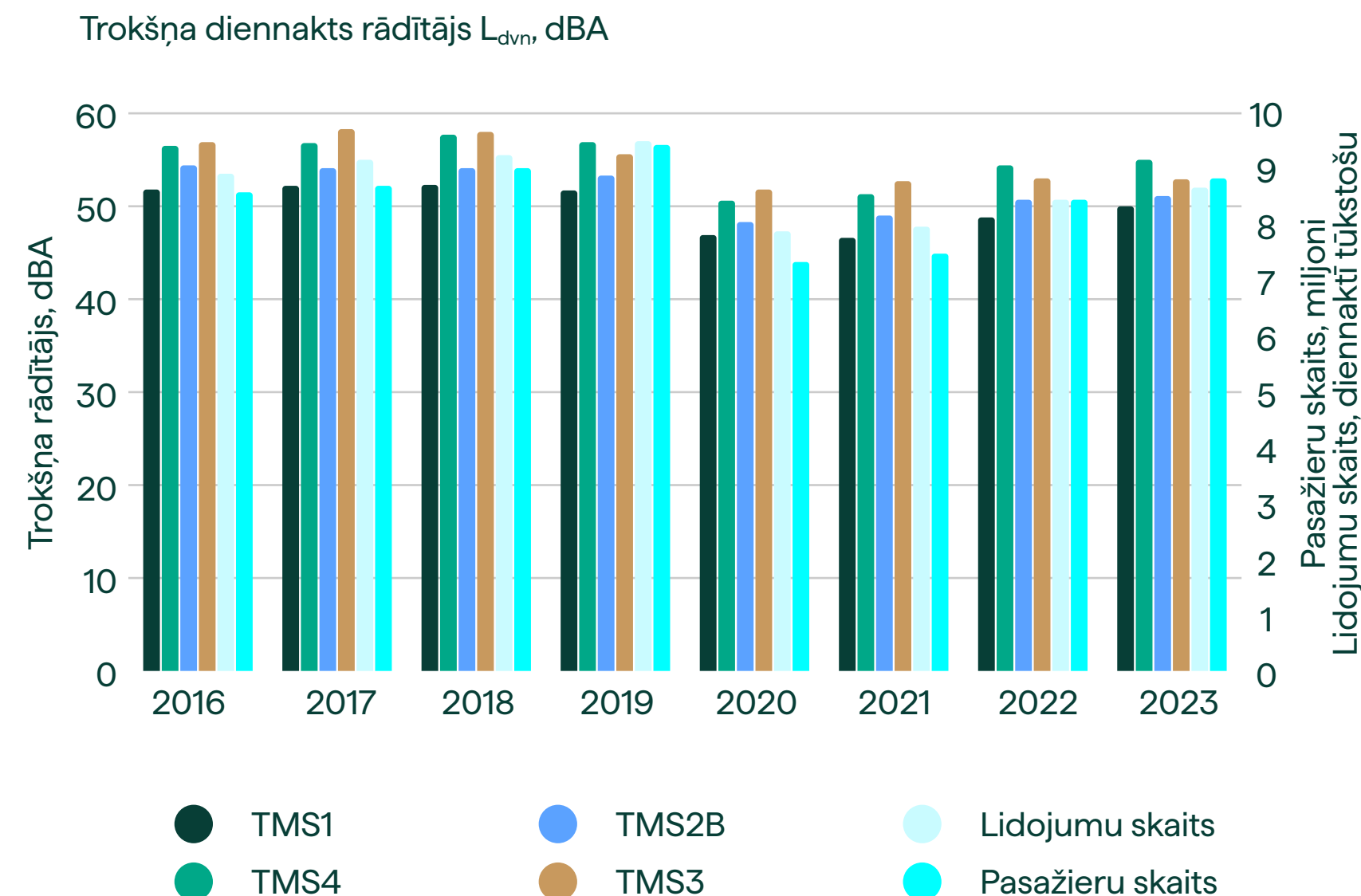
Mērķis

Pārvaldīt vides troksni un veicināt trokšņa indeksa vērtības samazinājumu trokšņa monitoringa stacijās

Īss apraksts

2023. gadā Lidosta izstrādāja un apstiprināja Trokšņa stratēģisko karti (turpmāk – TSK). Tajā tika konstatēts, ka 2022. gadā teritorija, kurā gaisa kuģu trokšņa diennakts rādītājs L_{dvn} pārsniedz 55 dBA, ir 21,2 km², kas ir par 20% mazāk, nekā tika konstatēts 2016. gadā, kad L_{dvn} 55 dBA tika pārsniegti 26,5 km² lielā platībā.

2023. gadā apstiprinātajā TSK tika konstatēts, ka gaisa kuģu troksnis 2022. gadā pārsniedza dienas trokšņa robežlielumus teritorijā, kurā dzīvo 300 iedzīvotāji, vakara trokšņa robežlielumus teritorijā, kurā dzīvo 2033 iedzīvotāji, bet nakts trokšņa robežlielumus teritorijā, kurā dzīvo 2896 iedzīvotāji. Lai gan ir būtiski pieaudzis to iedzīvotāju skaits, kas pakļauti vakara trokšņa robežlieluma pārsniegumam, tomēr tas nav saistīts ar gaisa kuģu trokšņa kontūru izmaiņām, bet ar iedzīvotāju skaita pieaugumu un teritorijas atļautās izmantošanas izmaiņām. Neskatoties uz to, ka gaisa kuģu trokšņa pārsniegumiem

pakļauto iedzīvotāju skaits kopumā ir pieaudzis gan vakarā, gan naktī par 62 % un attiecīgi par 41 %, tomēr gaisa kuģu trokšņa līmeņa izmaiņas šo skaitu ir samazinājušas par 10 % un attiecīgi par 24 %.

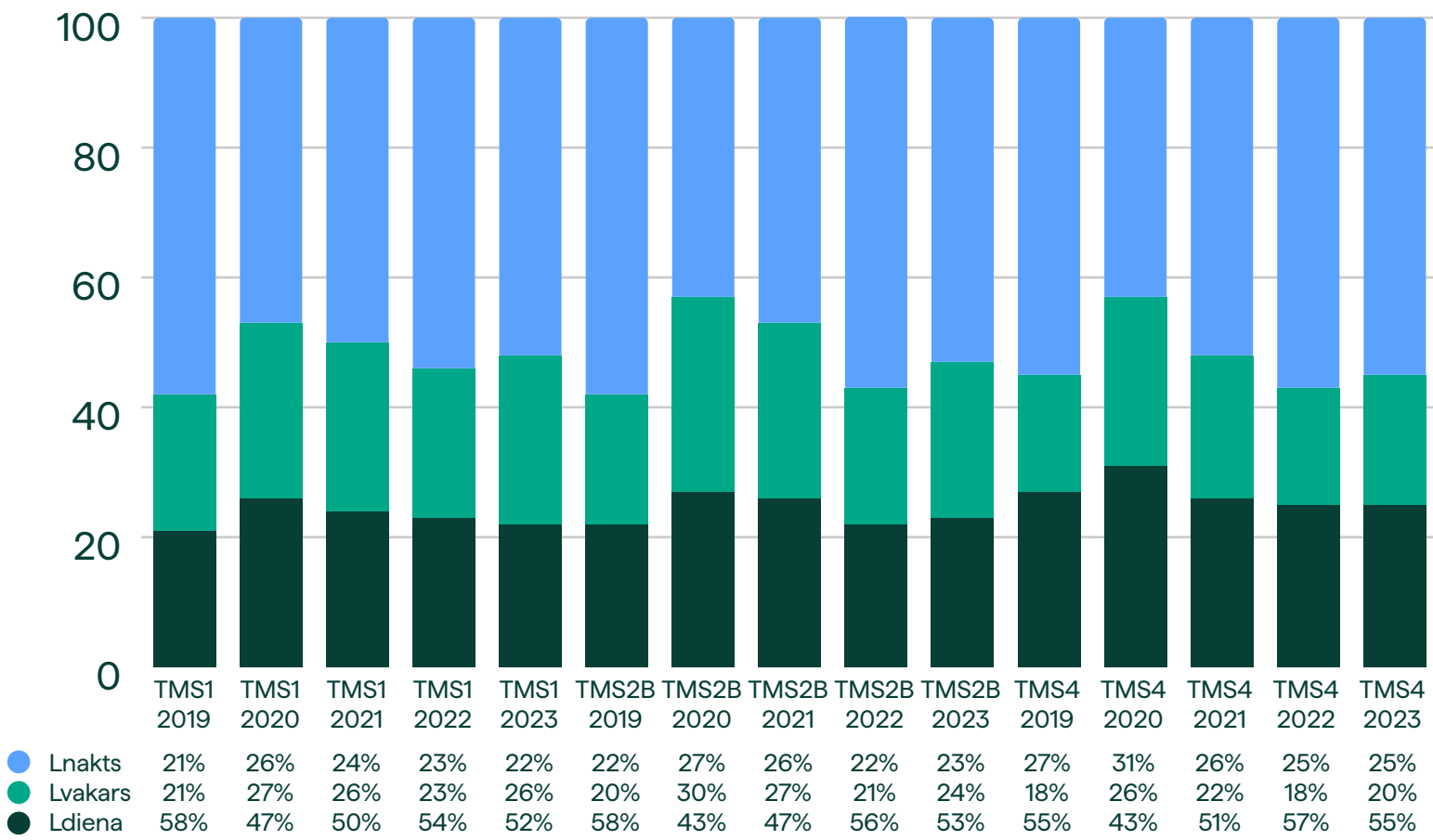
2023. gada 11. novembrī spēkā stājās Ministru kabineta noteikumu Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” grozījumi, kas noteica atsevišķus trokšņa robežlielumus satiksmes troksnim, Ldiena – 65 dBA, Lvakars – 60 dBA un Lnakts – 55 dBA. 2023. gadā apstiprinātajā TSK arī tika konstatēts, ka 2022. gadā neviens iedzīvotājs nedzīvoja

teritorijā, kur gaisa kuģu trokšņa līmenis pārsniedz šādu trokšņa līmeni.

Lidostas Kvalitātes un ilgtspējas departamenta Vides trokšņa laboratorija ir atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17025:2005 akreditēta laboratorija vides trokšņa mērīšanā. Vides troksni Lidosta mēra četrās vides trokšņa monitoringa stacijās ar verificētiem un kalibrētiem mērinstrumentiem. Vides trokšņa monitoringa rezultāti katru mēnesi tiek publicēti Lidostas mājaslapā.

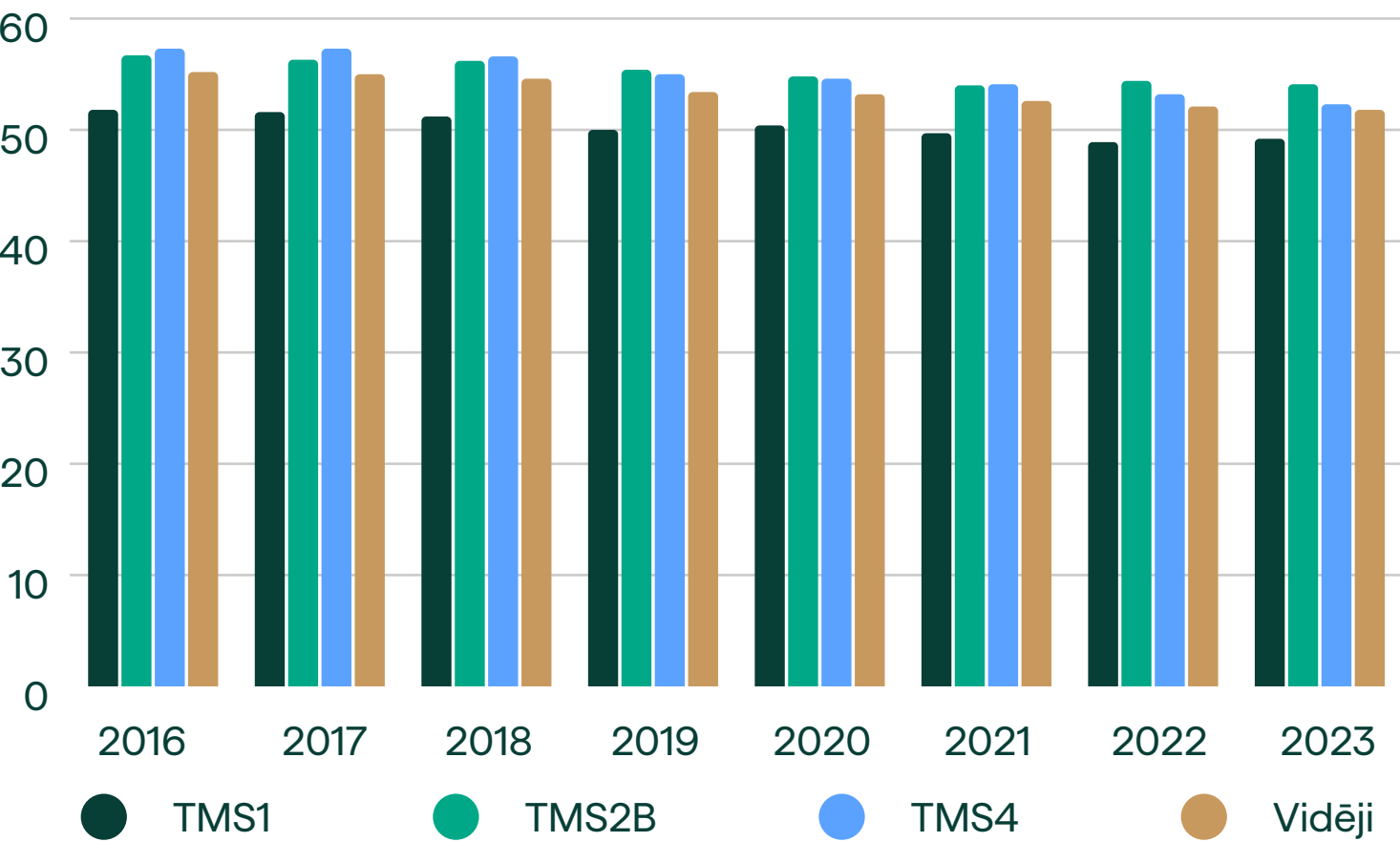
2023. gadā bija novērojams diennakts trokšņa rādītāja pieaugums pret iepriekšējo gadu visās trokšņa monitoringa stacijās, izņemot TMS4, kur trokšņa līmenis samazinājās par 0,1 dBA. Trokšņa rādītāja pieaugumu radīja lidojumu skaita pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem. Lidojumu skaits 2023. gadā tuvojās 2016. gada līmenim, kamēr apkalpoto pasažieru skaits pārsniedza pat 2017. gadu. Tas saistīts ar lielāku gaisa kuģu izmantošanu, augstāku pasažieru gaisa kuģu aizpildījumu un biznesa aviācijas lidojumu mazāku skaitu. 2023. gadā samazinājās nakts lidojumu ietekmes uz diennakts trokšņa rādītāju īpatsvars salīdzinājumā ar 2022. gadu, tomēr tas bija augstāks kā 2020. un 2021. gadā.

Trokšņa rādītāju īpatsvars diennakts trokšņa rādītājā L_{dvn}

Lai noteiktu, cik liela ir gaisa kuģu trokšņa ietekme uz vienu apkalpoto pasažieri, pārvadāto kravu un veiktajiem citiem lidojumiem, tiek aprēķināts trokšņa indekss. Jo mazāka ir indeksa vērtība, jo mazāka ir Lidostas ietekme. Trokšņa indekss 2023. gadā pret 2022. gadu ir samazinājies par 0,9 dBA TMS4, par 0,3 dBA TMS2B, bet pieaudzis par 0,3 dBA TMS1. Savukārt, salīdzinot pret 2019. gadu, samazinājums ir novērojams visās monitoringa stacijās – TMS1 par 0,8 dBA, TMS2B par 1,3 dBA, bet TMS4 – 2,7 dBA. TMS4 visdrīzāk lielāks samazinājums ir saistīts ar to, ka līdz 2022. gada augustam tika pārvērtēts gaisa kuģu trokšņa līmenis, jo lielu daļu klusāko gaisa kuģu trokšņa līmeni nebija iespējams novērtēt augstā paliekošā trokšņa

Trokšņa diennakts rādītājs L_{dvn} , dBA

līmeņa dēļ. Šādos gadījumos trokšņa līmenis tika novērtēts pēc vidējiem izmērītiem līmeņiem. Visās stacijās laiks, kad gaisa kuģi veica lidojumus, 2023. gadā palielināja trokšņa indeksu attiecībā pret 2022. gadu. Savukārt attiecībā pret 2019. gadu TMS1 to samazināja, TMS4 palielināja, bet TMS2B ietekme bija neitrāla. Gaisa kuģu tipu struktūra attiecībā pret 2022. gadu TMS1 un TMS2B nav radījusi ietekmi, bet TMS4 ir palielinājusi trokšņa indeksu. Attiecībā pret 2019. gadu gaisa kuģu tipu struktūras izmaiņas ir samazinājušas trokšņa indeksu. Visās stacijās lidojumu skaita izmaiņu un pārvadātā apjoma kopējā ietekme ir samazināta gan pret 2022. gadu, gan pret 2019. gadu.

Parametrs	2023 pret 2022			2023 pret 2019		
	TMS1	TMS2B	TMS4	TMS1	TMS2B	TMS4
Diennakts daļas ietekme	0,2	0,4	0,2	-0,2	0,0	0,4
GK struktūras ietekme	0,0	0,0	-0,5	-0,6	-0,8	-0,7
Lidojumu skaita ietekme	0,5	0,5	0,5	-1,7	-1,5	-1,6
Pārvadātā apjoma ietekme	-0,9	-1	-0,7	1,1	0,5	1,2
Lidojumu skaita un pārvadātā apjoma summa	-0,4	-0,5	-0,2	-0,6	-1	-0,4
Gaisa kuģu skaļumu izmaiņas	0,9	0,3	-1,4	0,4	-0,5	0,1
Zināmo faktoru ietekme	0,7	0,2	-1,9	-0,4	-1,5	0,2
Novērotās izmaiņas	0,3	-0,3	-0,9	-0,8	-1,3	-1,6

1. tabula Trokšņa monitoringa staciju indeksu ietekmējošie faktori.

Vieni un tie paši gaisa kuģi ir palikuši skaļāki TMS1 un TMS2B, kas ir saistīts ar izmaiņām “J” tipa lidojumu procedūrās, kas stājās spēkā 2022. gada 16. jūnijā. Līdz ar to izmaiņas ietekmēja visu 2023. gadu, bet tikai nedaudz mazāk kā pusi 2022. gada. Izmaiņas pārvirzīja “J” tipa procedūras izpildošo gaisa kuģu lidojumu trajektorijas uz ziemeļiem no TMS2B, kur gaisa kuģu lidojumi ietekmē mazāku iedzīvotāju skaitu. Šo izmaiņu rezultātā 2023. gadā “J” tipa lidojumu procedūras izpildošie gaisa kuģi vidēji bija 846 m attālumā no TMS2B, kamēr 2022. gadā šis attālums bija 1098 m, bet 2021. gadā šis attālums bija 1188 m. Šādām attāluma izmaiņām būtu jāpalielina “J” tipa lidojumu trokšņa līmenis par 2,3 dBA pret 2022. gadu. Tomēr, apskatot lidojumus, kam ir fiksēti trokšņa notikumi, vidējais trokšņa notikuma skaņas ekspozīcijas līmenis ir pieaudzis par 0,3 dBA. Tik mazs pieaugums saistīts ar to, ka attālums līdz TMS2B samazinājies skaļākiem tipiem mazāk nekā klusākiem, skatīt 2. tabulu, kā arī pieaudzis klusāku tipu īpatsvars kopējā lidojumu skaitā.

2023. gadā gaisa kuģu trokšņa indekss bija 55413. 2023. gadā AS “AirBaltic Corporation” ir ievērojami vairāk izmantojis nomātos gaisa kuģus nekā 2022. gadā. Tā rezultātā AS “AirBaltic Corporation” flotes skaļums ir nedaudz pieaudzis. “Ryanair” ir palielinājis jauno gaisa kuģu īpatsvaru, sasniedzot 17 %. “Wizzair UK” jauno gaisa kuģu īpatsvars ir sasniedzis 83 %. Pasažieru pārvadātāju gaisa kuģu flote ir palikusi nedaudz

Tips (ICAO)	Skaits		Slīpais attālums, m		Slīpais attālums, m	Trokšņa notikumu enerģētiski vidējais skaņas ekspozīcijas līmenis, dBA		Novērotās izmaiņas
	2022. gads	2023. gads	2022. gads	2023. gads		2022. gads	2023. gads	
BCS3	1942	2641	1237	845	3,3	-79,7	81,3	1,6
B738	1353	1314	947	841	1,0	86,7	87,1	0,4
A320	313	485	1012	870	1,3	84,1	84,6	0,5
B38M	166	296	848	820	0,3	82,8	82,4	-0,3
A319	100	181	932	840	0,9	85,2	84,9	-0,3
B734	167	100	1025	937	0,8	87,3	87,1	-0,2
A321	78	133	879	850	0,3	86,6	87,1	0,6
A20N	49	79	1142	902	2,0	82,4	83,2	0,8
Citi	619	732	1027	857	1,6	82,8	83,8	1,0
Visi	4787	5961	1079	849	2,1	84,0	84,3	0,3

2. tabula Attālums “J” tipa lidojumiem, kam fiksēti trokšņa notikumi, līdz TMS2B un to trokšņa notikumu skaņas ekspozīcijas līmenis.

skaļāka (+0,3 %), citu veidu pārvadātāju flote ir palikusi klusāka, līdz ar to kopumā gaisa kuģu flote ir palikusi par 0,7 % klusāka. Gaisa kuģu trokšņa indeksa analīze liecina, ka 2023. gadā ir samazinājies nakts lidojumu īpatsvars, kas indeksu samazināja par 1,6 %, bet indeksa pieaugumu par 9,3 % noteica lidojumu skaita pieaugums par 11,9 %.

Sadarbojoties ar trokšņa ietekmētajām pašvaldībām, aviācijas nozares speciālistiem un valsts iestādēm, Lidosta 2023. gadā turpināja Rīcības plāna trokšņa samazināšanai pasākumu ieviešanu.

08

Energopārvaldība

Energopārvaldība

Mērķis

Nepalielināt lidostas kopējo elektroenerģijas patēriņu virs 0,0030 MWh uz 1 apkalpoto satiksmes vienību.

Nepalielināt lidostas siltumenerģijas patēriņu virs 0,120 MWh uz 1 m² apkurināmās platības

Paaugstināt lidostā strādājošo darbinieku un ietekmes pušu izpratni par vides jautājumiem.

Īss apraksts

Lidostas darbības nodrošināšanai tiek izmantoti vairāki energoresursi – kurināmais, elektroenerģija un degviela, nodrošinot siltumapgādi, elektroapgādi un transportlīdzekļu darbību.

Elektroenerģiju patērē lidlauka un publiskās zonas ārtelpu apgaismojums, kā arī termināļu un tehnisko dienestu ēku elektroapgāde. Ar elektrību tiek nodrošināta dažādu iekārtu un transportlīdzekļu darbība, kuru īpatsvars ar katru gadu pieaug, jo vecās, ar dīzeļdegvielu darbināmās iekārtas tiek nomainītas pret energoefektīvākām un ar elektroenerģiju darbināmām iekārtām. Lidosta neizlieto visu iegādāto elektroenerģiju pašu

vajadzībām, bet daļu pārdod tālāk teritoriju nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem.

2023. gadā Lidostas elektroenerģijas patēriņš ir palielinājās par 476,1 MWh jeb 3,04 %, salīdzinot ar 2022. gadu. Elektroenerģijas patēriņš 2023. gadā ir par 86,78 MWh jeb 0,54 % lielāks nekā 2019. gada elektroenerģijas patēriņš. Lidostas elektroenerģijas patēriņš ir sasniedzis 2019. gada elektroenerģijas patēriņa līmeni, bet jāņem vērā, ka 2023. gadā Lidostā apkalpoto pasažieru, lidojumu un gaisa kravu skaits nav sasniedzis 2019. gada līmeni jeb tādu līmeni, kāds aviosatiksmē bija vērojams pirms Covid-19 pandēmijas radītās ietekmes. Būtiskākie elektroenerģijas patērētāji Lidostā ir termināļi, administrācijas ēkas komplekss un perona apgaismojums. Nozīmīgi elektroenerģijas patērētāji Lidostā ir ielu apgaismojums, gaisa kuģu stāvvietas un skrejceļa apgaismojums.

2023. gada Vides un energopārvaldības programmā tika izvirzīts mērķis nepalielināt Lidostas kopējo elektroenerģijas patēriņu virs 0,0030 MWh uz vienu apkalpoto satiksmes vienību, kas ir izpildīts. Energoefektivitātes rādītājs elektrībai 2023. gadā ir 0,0024 MWh/SV, kas ir par 15,55 % mazāks nekā 2022. gadā sasniegtais energoefektivitātes rādītājs (0,0028 MWh/SV). 2023. gadā Lidostā tika īstenoti vairāki energoefektivitāti uzlabojoši pasākumi, kas saistīti ar elektroenerģijas patēriņa samazināšanu apgaismojumam – vairākās Lidostas ēkās īstenota esošā apgaismojuma nomaiņa uz LED apgaismojumu.

9. attēls. 2023. gadā Lidostā tika piegādāti pieci jauni gaisa tilti gaisa kuģu apkalpošanai.

Siltumenerģiju Lidostas ēku apkures un karstā ūdens sagatavošanai nodrošina katlu māja, kurā enerģijas iegūšanai izmanto atjaunīgo energoresursu – šķeldu un dabasgāzi. Siltumenerģiju Lidostai piegādā SIA “Industry service partner”, kas nodrošina arī Lidostas ventilācijas sistēmu darbību. 2023. gadā Lidostas siltumenerģijas patēriņš ir samazinājies par 276,34 MWh jeb 3,76 %, salīdzinot ar 2022. gadu. Salīdzinājumā ar 2019. gadu Lidostas siltumenerģijas patēriņš 2023. gadā ir samazinājies par 2 063,86 MWh jeb 22,56 %. Attiecībā pret apkurināmo telpu platību, patērētās

siltumenerģijas apjoms salīdzinājumā ar 2022. gadu ir samazinājies un 2023. gadā sasniedza 0,105 MWh/m². 2023. gada Vides un energopārvaldības programmā tika izvirzīts mērķis nepalielināt Lidostas siltumenerģijas patēriņu virs 0,120 MWh uz 1 m² apkurināmās platības, kas ir izpildīts. 2023. gadā Lidostā tika īstenoti energotaupības pasākumi – samazināta iekštelpu temperatūra un īstenota darbinieku izglītošana enerģijas taupīšanas pasākumu īstenošanā. Degviela Lidostā ir galvenais transportlīdzekļu enerģijas avots. To uzpilda gan Lidostas degvielas uzpildes punktā, gan iegādājās degvielas uzpildes stacijās ārpus Lidostas. Transportlīdzekļu darbināšanai pārsvarā izmanto dīzeļdegvielu, kas ir ~96% no kopējā degvielas patēriņa Lidostā. Lidosta 2023. gadā patērēja 568 442 l dīzeļdegvielas, kas ir par 0,43 % vairāk nekā 2022. gadā un par 13,58 % vairāk nekā 2019. gadā. Savukārt patērētā benzīna apjoms bija 31 837 l, kas ir par 35,51 % vairāk nekā 2022. gadā, bet par 0,39 % mazāk nekā 2019. gadā. Lidostas lielākie dīzeļdegvielas patērētāji 2023. gadā ir pasažieru un kravu apkalpošanas tehnika, perona un skrejceļu tīrīšanas tehnika. Lidostas lielākie benzīna patērētāji 2023. gadā ir lidlauka tehnika un pasažieru un kravu apkalpošanas tehnika. Būtisks dīzeļdegvielas un benzīna patēriņa pieaugums 2023. gadā ir novērojams ziemas mēnešos (janvāris, februāris, novembris, decembris), kas skaidrojams ar to, ka degvielas patēriņu ietekmēja laikapstākļi – sniega tīrīšana no perona un skrejceļa.

10. attēls. 2023. gadā īstenota divu specializētās lidlauka sniega tīrīšanas tehnikas vienību iegāde

Lidosta ir apņēmusies līdz 2030. gadam īstenot lidlauka uzturēšanas un gaisa kuģu apkalpošanas autotransporta, tehnikas un aprīkojuma nomaiņu uz alternatīvas degvielas autotransportu. Lidosta regulāri īsteno pasākumus darbinieku izglītošanai par racionālu transportlīdzekļu izmantošanu, lai veicinātu degvielas patēriņa samazināšanos.

09

Atkritumu apsaimniekošana

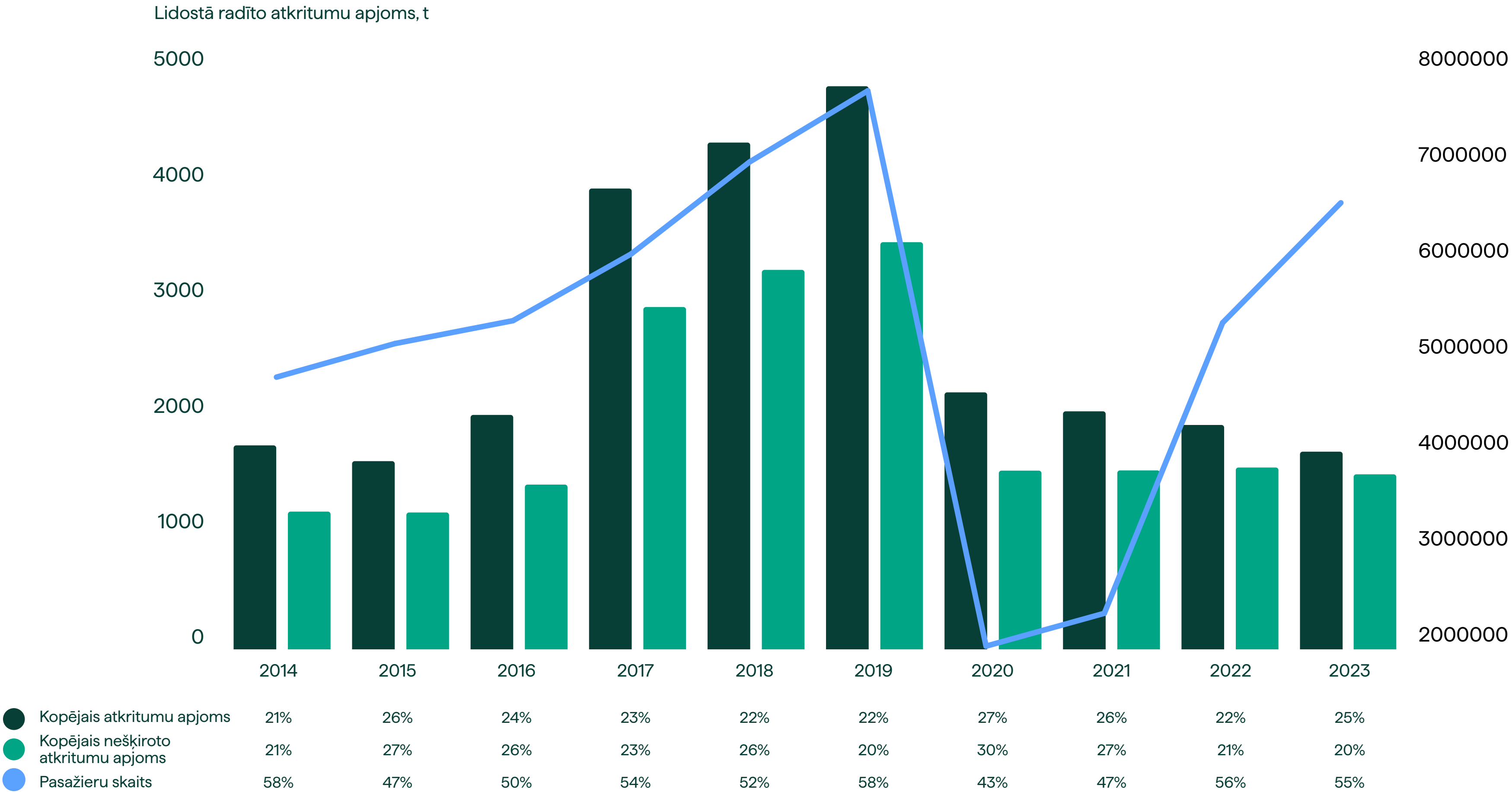
C1-C21

Atkritumu apsaimniekošana

Mērķis
Samazināt nešķirotu sadzīves atkritumu apjomu zem 69% no kopējā sadzīves atkritumu apjoma.

Īss apraksts
Sadzīves atkritumu galvenās rašanās vietas Lidostā ir pasažieru terminālis, administrācijas un tehniskās telpas, ārējā teritorija, gaisa kuģi un iznomāšanā nodotās teritorijas. Lai nodrošinātu atkritumu apsaimniekošanu atbilstoši vides aizsardzības prasībām, Lidostā ir ieviesta atkritumu apsaimniekošanas sistēma, kurā iesaistīti visi Lidostas darbinieki, pasažieri un termināļa telpu nomnieki. Teritoriju nomniekiem iesaistīšanās kopējā Lidostas atkritumu apsaimniekošanas sistēmā nav obligāta, tomēr ir jāievēro tie paši vides aizsardzības un atkritumu apsaimniekošanas pamatprincipi, kā Lidostas ieviestajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā. Visi Lidostas teritorijā radītie atkritumi tiek nodoti licencētam atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam.

Kopējais radītais sadzīves atkritumu apjoms no 1941 t 2022. gadā ir samazinājies uz 1710 t 2023. gadā, attiecīgi pēdējā gada laikā kopējais atkritumu apjoms samazinājies par 12 %. Samazinājums skaidrojams ar to, ka daudzi no termināļa nomniekiem ir noslēguši līgumu par depoziā nodošanu, līdz ar to kopējā atkritumu plūsmā nenonāk liela daļa no depoziā iepakojuma. Lielu sadzīves nebīstamo atkritumu daļu veido nešķiroti sadzīves atkritumi, kas procentuāli sastāda 88,55 % no kopējā sadzīves atkritumu apjoma. 2022. gadā tāpat kā

11. attēls. Depoziā ziedošanas kastes darbinieku telpās.

2021. gadā Vides un energopārvaldības programmā tika izvirzīts mērķis samazināt kopējo nešķiroto sadzīves atkritumu apjomu līdz 69 %, tomēr mērķis nevienā no gadiem nav sasniegts. 2022. gadā tika izstrādāts Atkritumu apsaimniekošanas plāns 2022. – 2027. gadam, kurā izvērtētas visas Lidostas atkritumu apsaimniekošanas plūsmas, atkritumu apsaimniekošanas problemātika un izstrādāts rīcības plāns atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošanai, lai no vienas puses samazinātu kopējo atkritumu apjomu, bet no otras – palielinātu sašķiroto un otrreizējai pārstrādei nodoto atkritumu apjomu. Viens no pamata uzdevumiem šķiroto atkritumu īpatsvara palielināšanai bija ieviest jaunu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu. 2023. gadā tika veikti visi tehniskie priekšdarbi jaunās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidei, tomēr ieviešana aizkavējās grozījumu veikšanas iekšējās procedūrās dēļ. No šķiroto atkritumu grupām 2023. gadā visvairāk ir radušies liela izmēra atkritumi, jaukta iepakojuma atkritumi un metāla atkritumi. Lidostā bez sadzīves atkritumiem rodas arī bīstamie atkritumi, kas, galvenokārt, ir saistīts ar lidlauka darbības nodrošināšanu – tehnikas remontdarbu veikšanu, marķēšanu, kā arī notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbību. Salīdzinājumā ar 2022. gadu ievērojami ir samazinājies bīstamo atkritumu apjoms, jo 2023. gadā netika veikta perona naftas ķērāju tīrīšana, kas ierasti rada lielu 130507 atkritumu

klases “eļļains ūdens no eļļas un ūdens atdalīšanas iekārtām” apjomu. 2023. gada apjoms ir sarucis par 82 %. No 2022. gada 1. februāra Latvijā tika ieviesta depoziā sistēma. Lidosta depoziā sistēmai pievienojās brīvprātīgi, 2022. gadā pirms drošības kontroles, sadarbībā ar Ziedot.lv un SIA “Depoziā iepakojuma operators”, tika uzstādītas depoziā iepakojuma savākšanas kastes, kurās depoziā iepakojumu var nodot pasažieri un Lidostas darbinieki. 2023. gadā Lidosta depoziā ziedojuma kastes uzstādīja arī darbinieku telpās. Ieņēmumi, kas tiek gūti no pasažieru un darbinieku ziedotajiem iepakojumiem, tiek novirzīti Latvij as Dabas fonda Latvijas dabisko plāvu saglabāšanas projektam. Lidosta ir aicinājusi arī terminālī esošos nomniekus iesaistīties depoziā iepakojuma savākšanā un nodošanā ar nosacījumiem, kas tiek piedāvāti HoReCa nozares pārstāvjiem. Noslēdzot līgumu un uzkrājot noteiktu daudzumu tukšā depoziā iepakojuma, depoziā sistēmas operators nodrošina bezmaksas iepakojuma savākšanu un par katru saņemto depoziā iepakojumu atmaksā līguma slēdzējam depoziā maksu. Termināļa nomniekiem, pievienojoties depoziā iepakojuma savākšanas sistēmai, Lidostas atkritumu plūsmā nenonāk būtisks otrreizēji pārstrādājamo iepakojumu apjoms. Sekmējot nomnieku iesaistīšanos depoziā iepakojuma savākšanas sistēmā, Lidosta bez maksas nodrošina termināļa telpu nomnieku savākto depoziā iepakojumu uzglabāšanu līdz nodošanai depoziā iepakojuma operatoram.

10

Bioloģiskā daudzveidība

Bioloģiskā daudzveidība

Mērķis

Apzināt un mazināt ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.

Īss apraksts

Dažādu apstākļu ietekmē bioloģiskā daudzveidība visā pasaulē samazinās. Apzinoties gan globālo, gan aviācijas industrijas kontekstu tajā, Lidosta strādā, lai uzņēmuma operacionālās darbības rezultātā neciestu bioloģiskā daudzveidība Lidostas apkārtnē, vienlaikus nodrošinot augstu lidojumu drošību.

Meža monitorings

2023. gada februārī noslēdzās Lidostas 2018. gadā aizsāktais meža monitorings, kura mērķis bija veikt monitoringu un noteikt gaisa kuģu izmešu ietekmi uz Lidostai pieguļošajām meža teritorijām, tai skaitā Natura 2000 teritoriju – Beberbeķu dabas parku. Monitoringa ietvaros notika vaskulāro sugu uzskaitē desmit parauglaukumos, kurā katrā ierīkoti četri mazāki veģetācijas novērtējuma laukumi. Katrai sugai koku/krūmu, lakstaugu un sūnu stāvā noteikts projektīvais procentuālais segums. Parauglaukumi atkārtoti apsekoti katru gadu laika posmā no 2018. – 2022. gadam. Lai raksturotu pētījuma teritorijas floristisko sastāvu un noskaidrotu, kā sugu sastāvs un sugu segums atšķiras starp pētītajiem parauglaukumiem gadu gaitā, veikta DECORANA jeb detrendētā korelācijas analīze (DCA), izmantojot datu statistiskās apstrādes programmu PC-ORD 5.0. Monitoringa ietvaros vizuāli novērtēts parauglaukumu izvietojums ordinācijas plaknē un klāsteru

jeb savstarpēji līdzīgu grupu veidošana, katras sugas saistība ar noteiktiem parauglaukumiem, sugu sastāva izmaiņas parauglaukumos laika gaitā ar sukcesijas vektoriem. Datu apstrādē kā laukuma vienība izmantoti 200 veģetācijas uzskaites laukumi (10 parauglaukumi * 4 veģetācijas novērojumu laukumi * 5 apsekojumi) un 27 konstatētās sugas: piecas sūnu, septiņas lakstaugu, sešas sīkkrūmu, deviņas krūmu un koku sugas.

Datu analīzes rezultāti norādīja, ka parauglaukumi ir savstarpēji atšķirīgi, bet nevienā nav konstatētas anomālas vai netipiskas sugas, kuru klātbūtne netiek izskaidrota kā citu procesu vai vides faktoru mijiedarbības rezultāts. Līdz ar to monitoringa ietvaros netika gūti apliecinājumi aviācijas ietekmei uz veģetāciju.

CITES

Lidostas Drošības departaments sadarbojas ar Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldi, lai novērstu nelegālo savvaļas dzīvnieku pārvadāšanu. Lidosta ir piešķīrusi vietu Lidostas terminālī, lai Valsts ieņēmumu dienests varētu veikt informatīvi izglītojošās aktivitātes dažādu uzskates materiālu veidā.

2023. gadā Lidostas Mācību centrs, sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi organizēja semināru par nelegālo tirdzniecību ar apdraudētajiem dzīvniekiem un augiem. Semināra laikā Dabas aizsardzības pārvaldes darbinieki skaidroja, pēc kādiem principiem ir veidota Konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (CITES) un kā atpazīt konvencijā iekļauto aizsargājamo augu un dzīvnieku produktus.

12. attēls. CITES semināra eksponāti

11

Vides apziņas veidošana

Vides apziņas veidošana

Mērķis

Paaugstināt lidostā strādājošo darbinieku un ietekmes pušu izpratni par vides jautājumiem.

Īss apraksts

Lidosta lielu uzmanību velta darbinieku izglītošanai vides un energopārvaldības jautājumos, jo izglītots darbinieks ir viena no vides un energopārvaldības sistēmu panākumu atslēgām. Kā jau katru gadu, darbiniekiem tika rīkots konkurss par kādu no aktuālām vides tēmām. Šoreiz konkursam tika izvēlēta tēma par aprites ekonomikas veicināšanu. Konkursa ietvaros Lidostas darbinieki tika aicināti dalīties ar idejām un pieredzi, kā nevajadzīgām lietām piešķirt “otro elpu”. Dažas no idejām bija ļoti interesantas un radošas, piemēram, viens no darbiniekiem dalījās pieredzē, kā no demontētiem grīdas dēļiem izveidojis bišu stropus. Jaunās mājvietas par labām atzina arī bišu saime, kas jaunajos stropos labi attīstījās, gādāja medu, pārziemoja un priecēja saimnieku.

Izglītošanas aktivitātēs Lidostas iesaistīja arī jauniešus, jo jaunieši ir mūsu nākotne un tagadējie skolēni ir mūsu nākotnes kolēģi. Jauniete, kas bija izvēlējusies vasaru pavadīt, strādājot Komunikācijas vienībā, sagatavoja praktisku video darbiniekiem ar vienkāršām lietām, ko var ieviest savā ikdienā, lai mazinātu ietekmi uz vidi un savu ikdienu padarītu zaļāku.

Tāpat izglītošanas un informēšanas nolūkā 2023. gadā Lidostas vēstkopā eRIX regulāri tika publicēti vispārizglītojošie raksti par aktuālajām vides un energopārvaldības tēmām, kā arī darbiniekiem sniegti piemēri, kā viņi ar savu darbību var mazināt ietekmi uz vidi.

13. attēls. “Otrās elpas” konkursā iesniegtā bišu stropa ideja

12

Būtiskākie Lidostas darbību raksturojošie rādītāji

Būtiskākie Lidostas darbību raksturojošie rādītāji

Parametrs		2019	2020	2021	2022	2023
Apkalpoto pasažieru skaits	skaits	7 797 922	2 011 152	2 353 161	5 380 566	6 630 886
Lidojumu skaits (nosēšanās + pacelšanās)	skaits	87 004	35 592	39 062	54 818	61 345
Apkalpotās gaisa kravas	tonnas	27 265	23 219	27 882	21 115	19 180
Elektroenerģija						
Lidostas elektrības patēriņš	MWh	16 071.15	12 308.88	15 734.02	15 681.83	16 157.93
% no kopējā elektrības patēriņa	procenti	52.56	49.50	55.83	41.74	42.74
Elektrības patēriņš uz 1 pasažieri	kWh	2.061	6.120	6.686	2.212	1.838
Siltumenerģija						
Lidostas siltumenerģijas patēriņš	MWh	9136	6 866	8886	7 349	7 073
Siltumenerģijas patēriņš (MWh) uz m²	MWh/m²	0.32	0.24	0.31	0.25	0.11
Degviela						
Lidostas benzīna patēriņš	litri	31 963	22 747	21 495	23 495	31 837
Lidostas dīzeļdegvielas patēriņš	litri	500 496	254 839	462 006	566 006	568 442
Ūdens patēriņš						
Iegūtais ūdens no artēziskajiem urbumiem	m³	137 238	80 967	75 824	106 414	113 652
Lidostas ūdens patēriņš	m³	67 243	28 040	30 463	54 064	56 698
% no iegūtā ūdens apjoma	procenti	49.00	34.63	40.18	50.81	49,89
Ūdens patēriņš (m³)	m³	0.0086	0.0139	0.0129	0.0100	0,0086

Būtiskākie Lidostas darbību raksturojošie rādītāji

Parametrs		2019	2020	2021	2022	2023
Troksnis						
Trokšņa indekss TMS1	dBA	50.0	50.4	49.7	48,9	49,2
Trokšņa indekss TMS2B	dBA	55.4	54.8	54.0	54,4	54,1
Trokšņa indekss TMS4*	dBA	53,9	53,5	54,1	53,2	52,3
Kopējā trokšņa ietekme, TMS1	dBA	51.7	46.9	46.6	48,8	50,0
Kopējā trokšņa ietekmes, TMS2B	dBA	56.9	50.6	51.3	54,4	55,0
Kopējā trokšņa ietekmes, TMS3	dBA	53.3	48.3	49.0	50,7	51,1
Kopējā trokšņa ietekmes, TMS4*	dBA	55,8	50,7	51,6	53,0	52,9
Trokšņa diskomforta zonā dzīvojošo personu skaits	pers.	-	-	-	-	1642
Atkritumi						
Kopējais sadzīves nebīstamo atkritumu apjoms	tonnas	4871.17	2223.59	2059.06	1941,00	1709,530
Nešķīrotie sadzīves nebīstamie atkritumi	tonnas	3522.08	1545.97	1547.81	1573.04	1513,81
% no kopējā apjoma		72.30	69.53	75.17	81.04	88,55
Nešķīroti sadzīves nebīstamie atkritumi uz vienu pasažieri	tonnas	0.45	0.77	0.63	0.29	0,23
Kopējais sadzīves bīstamo atkritumu apjoms	tonnas	1672.47	1666.34	250.23	139.53	24,85

*2022. gadā TMS4 tika pārvietots, lai mazinātu paliekošā trokšņa ietekmi uz mērījumiem, 2022. gada rezultāti salīdzināmi koriģējot iepriekšējo gadu rezultātus par -1,1 dBA

Paldies par Jūsu uzmanību!

Valsts akciju sabiedrība
"Starptautiskā lidosta "Rīga""

Lidosta "Rīga" 10/1
Lidosta "Rīga", Mārupes pag.
Mārupes nov., LV - 1053

+371 67207132
office@riga-airport.com
riga-airport.com

RIX